

Årsberetning 2018

Årsberetning 2018

Styrets årsberetning sammen med resultatregnskap, balanse, kontantstrømanalyse og noter til regnskapet har som formål å dekke kravene i "Lov om årsregnskap m.v. av 17. juli 1998 nr. 56" og "Forskrift av 16. desember 1998 nr. 1240 om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike. Grue Sparebank utarbeider på grunn av uvesentlig betydning ikke regnskap på konsolidert basis for konsernet, men datterselskapet Grue Nærings-selskap AS er omtalt i årsberetning og noter.

Den økonomiske utviklingen nasjonalt og internasjonalt påvirker Grue Sparebanks, våre privatkunders og det lokale næringslivets rammebetingelser. Styret har innledningsvis derfor valgt å omtale noen viktige makroøkonomiske forhold i beretningen.

Norsk økonomi var i høykonjunktur i 2018

Sysselsettingen økte med om lag 55 000 i løpet av 2018, i det som var et unormalt godt år for norsk økonomi. Handelsbalansen endte med overskudd på 288 milliarder kroner, godt hjulpet av relativt høye oljepriser, og en sterk amerikansk dollar det meste av året. Arbeidsledigheten målt ved Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) til Statistisk sentralbyrå falt til 4,0 % mot slutten av året, ned fra 4,2 % i 2017.

Bruttonasjonalprodukt (BNP) for Fastlands-Norge de 11 første månedene i 2018 økte 2,4 % over samme måneder i 2017.

Konsumprisveksten i 2018 var 2,6 %, omtrent det samme som lønnsveksten, som ventes å havne på 2,7 % ifølge siste pengepolitiske rapport fra Norges Bank.

Boligprisene, målt ved Eiendom Norge sin indeks, steg i 2018 med 0,8 %. Kredittveksten var avtagende gjennom året, med en 12-måneders vekst for husholdningene på 5,4 % i året til november, ned fra en vekstrate på 6,1 % ved inngangen til året. Bankene tar markedsandeler, med en gjennomsnittlig utlånsvekst til husholdningene på 6,6 % i samme periode.

Hovedindeksen på Oslo Børs sank 0,5 % i 2018. Indeksen for de 25 største selskapene på Oslo Børs sank 1,8 % og egenkapitalbevisindeksen økte 5,7 % i 2018.

Norges Bank økte styringsrenten fra 0,5 % til 0,75 % i september 2018. Gjennomsnittrenten på nye nedbetalingslån med pant i bolig økte med 0,11 prosentpoeng i oktober, til 2,54 prosent, etter å ha vært uendret siden desember 2017.

Antall konkurser økte med 12 % i de tre første kvartaler av 2018, sammenlignet med samme periode året før.

2019 ventes å bli et år med fortsatt god vekst i norsk økonomi hjulpet av en vekst på 10-15 % i oljeinvesteringene. Usikkerheten er imidlertid stor, både som følge av at oljeprisen falt mot slutten av året, og fordi det er mange uromønter internasjonalt i inngangen til 2019. BREXIT og handelskonflikten mellom USA og Kina er kanskje de viktigste risikoene, sammen med en alltid tilstedeværende fare for nye fall i oljeprisen.

Lokale forhold og lokalt næringsliv

Lokalområdet er preget av mange små bedrifter i næringer med relativ lav lønnsomhet og svak vekst. Liten tilgang på egenkapital er en utfordring for lokale bedrifter ved finansiering av vekst og ved investeringer i varige driftsmidler. Investeringsviljen i næringslivet lokalt oppleves fortsatt generelt sett liten. Evnen til å skape lønnsomhet og egenkapital til nyinvesteringer er klart størst for de store bedriftene som fungerer som motorer for øvrig næringsliv ved at de skaper ringvirkninger for mindre bedrifter. Regionens største utfordring er manglende vekst i næringsliv, svak utvikling i folketall i regionsenteret Kongsvinger og utfordrende samarbeidsforhold mellom kommunene i Kongsvingerregionen.

For regionen samlet sett har etableringsviljen i de senere årene for små virksomheter med begrenset utviklingspotensial vært tilfredsstillende. Negativ befolkningsutvikling over tid og en aldrende befolkning, er lokalkommunenes største utfordring. I den senere tid kan det synes som om befolkningstallet har stabilisert seg eller i det minste at nedgangen er redusert, men samtidig med store forskjeller kommunene i mellom.

Regionen har et meget aktivt landbruksmiljø som preges av stadig færre, men mer profesjonelle produsenter. Strukturrasjonaliseringen i jordbruket fortsetter ved at eiendommer i hovedsak leies ut til naboer, men også at eiendommer i økende grad legges ut for salg. En annen utvikling er at stadig flere skiller ut tunet på sin landbrukseiendom og selger produksjonsarealet til andre produsenter. Strukturrasjonaliseringen reduserer det totale investeringsbehovet i næringen. Prisene på landbrukseiendommer er høye og fortsatt stigende, dette i stor grad som følge av sterk interesse for å utvide produksjonen i tillegg til kjøpere med hovedinntekt fra annen virksomhet, som vekt-

legger bomiljø sterkere enn inntektsmulighetene på eiendommene. Strukturrasjonaliseringen fører til en reduksjon i antall aktive gårdbrukere og spesielt heltidsbrukere. De siste årene er det flere bønder som tidligere har vært rene planteprodusenter, som har etablert husdyrproduksjon for å sikre heltidsarbeid på gårdene. Innovasjon Norge er en viktig finansieringskilde for investeringer i husdyrproduksjon og en viktig samarbeidspartner for Grue Sparebank.

Lønnsomheten i landbruksproduksjonene påvirkes i stor grad av vær- og markedsforhold. På grunn av tørke er økonomien i kornproduksjonen og dels i potetproduksjonen svekket i 2018, unntaket er produsentene med tørkesterk jord og / eller tilgang på kunstig vanning. Markedsforholdene for svine- og fjørfeproduksjonene har vært utfordrende i 2018. Flere produsenter i lokalområdet har i de siste årene etablert spesialisert storfekjøttproduksjon. På landsbasis begynner det nå å nærme seg full markedsdekning også for storfekjøtt, noe som vil redusere investeringene i denne produksjonen framover.

Det er få skogeiendommer som legges ut for salg, etterspørselen er stor og prisene har steget kraftig spesielt de siste to årene. Prisene på tømmer og massevirke har vært svært gode i 2018. En begrensende faktor på avvirkingen er tilgang på maskinell avvirkningskapasitet, spesielt for tynningsaktivitet.

Avvirkingen samlet i skogbruket i Grue og Åsnes kommune ble høyere i 2018 enn forrige år. Total avvirking i de to kommunene ble 477.788 m³ tømmer og massevirke. Volumet tilsvarer et transportbehov på ca. 13.650 vogntog. Gjennomsnitt avvirking siste fem år er 441.471 m³. Oppnådd gjennomsnittspris i 2018 ble kr 432 pr m³, noe som tilsvarer en økning på kr 52 fra 2017. Avvirkingen i 2018 representerer en bruttoverdi på ca. kr 207 mill. Grunnet stor skogbrannfare i 2018 ble skogkulturaktiviteten redusert i forhold til 2017.

Grue Sparebank ser det som viktig å bidra til næringsutvikling og verdiskaping i området. Dette gjøres blant annet ved deleierskap eller ved andre bidrag i lokale utviklingssentre. Vårt mål er å bidra til næringsvirksomhet for å sikre framtidig virksomhet lokalt, noe som er av vesentlig betydning for Grue Sparebanks egen drift framover. Grue Sparebank er i dag aksjonær i det lokale utviklingssenteret Grue Næringssselskap AS og har etablert et samarbeid med Hedmark Kunnskapspark.

Markedsforhold / strategi

Grue Sparebanks verdigrunnlag er å være løsningsorientert, pålitelig og tilgjengelig. Grue Sparebank skal være en «Gærbra bank».

Hovedtyngden av våre kunder i privatmarkedet er lokalisert i søndre Hedmark, i tillegg til en del privatkunder i Akershus / Oslo og enkeltkunder spredt ut over det meste av Sør-Norge. På grunn av større risiko knyttet til bedriftsengasjementer, har Grue Sparebank utlånsengasjement til bedriftsmarkedet i hovedsak i lokalområdet, med unntak av enkelte engasjement der vi har spesiell god kjennskap til eier/driver. Av bankens bedriftsmarkedsengasjement er 97 % av volumet innenfor lokalområdet.

Grue Sparebank har i 2018 hatt svært positiv utvikling i antall nye kunder og har hatt positiv utvikling innenfor alle produktområder. Redusert utlånsvolum til bedriftsmarkedet har sin årsak i begrenset investeringsvilje i lokalområdet hos bedriftskunder og et ønske fra banken om begrenset vekst for å begrense bankens risiko.

Grue Sparebank etablerte i oktober 2015 rådgivningskontor på Flisa i nabokommunen Åsnes, som i hovedsak skal betjene eksisterende og nye privatkunder i Åsnes og Våler kommuner. Åsnes og Våler er en del av bankens primære markedsområde, som banken kjenner godt fra tidligere. Bedriftsmarkedskunder i Åsnes og Våler blir som tidligere i hovedsak betjent fra bankens bedriftsmarkedsrådgivere ved hovedkontoret. Etableringen ble besluttet med bakgrunn i endrede markedsforhold og derav bedre utviklingsmuligheter for Grue Sparebank i Åsnes. Rådgivningskontoret på Flisa har i 2018 vært bemannet med fire rådgivere og en kundeservicemedarbeider, som samlet utgjør ca. 4,8 årsverk. Den gode utviklingen på kontoret på Flisa har fortsatt i 2018.

Grue Sparebank vektlegger forsvarlig, bred, god rådgivning og aktiv kundeomsorg overfor sine kunder for å tilfredsstille kundenes behov for finansielle tjenester og forsikringstjenester i størst mulig grad. Vårt mål er at våre kunder skal ha en god og helhetlig plan for sin økonomi. Grue Sparebank prioriterer i hovedsak sin innsats mot eksisterende kundemasse og potensielle kunder innenfor bankens primære markedsområde. Ved utløpet av 2018 er 12 av bankens ansatte autoriserte finansielle rådgivere og 14 autoriserte forsikringsrådgivere. Autorisasjonsordningen for kredittrådgivere er en ny ordning etablert blant annet som følge av at EUs boliglånsdirektiv setter krav til autorisasjon fra og med 21. mars 2019. Ved utgangen av 2018 er 7 av bankens ansatte ferdig autorisert som kredittrådgivere.

Konkurransen i bankmarkedet oppleves fortsatt sterk, med sterkt marginpress spesielt for boliglån, men også for lån til primærnæringer. Grue Sparebank har konkurransedyktige betingelser i forhold til de bankene det er naturlig å sammenligne seg med.

Grue Sparebank gjennomfører i samarbeid med Kantar TNS årlig kundeundersøkelse blant bankens privatkunder. Resultat av undersøkelsen i 2018 viste en kundetilfredshet på 94 og en kundepreferanse på 85, som samlet gir en kundeopplevelsesindeks på 89. Dette er en svekkelse fra 2017, men er i et nivå som karakteriseres av Kantar TNS som særdeles godt.

Resultatene er godt over snittet for alle bankene i Norge som har gjennomført slike undersøkelser. Gjentatte undersøkelser hvert år de sju siste årene viser at kundetilfredsheten holder seg på høyt nivå. Undersøkelsen viser at kundene ønsker å bli kontaktet av banken. Kunder som har hatt kontakt med banken er betydelig mer tilfreds med banken.

Grue Sparebank gjennomfører ikke årlig spørreundersøkelse blant bankens bedriftskunder, men i 2018 ble det også gjennomført undersøkelse blant bedriftskundene. Resultat av undersøkelsen blant bedriftskundene i 2018 viste en kundetilfredshet på 91 og en kundepreferanse på 84, som samlet gir en kundeopplevelsesindeks på 88. Dette er en bedring fra forrige undersøkelse. Resultatet av bedriftsmarkedsundersøkelsen karakteriseres også som særdeles godt av Kantar TNS.

Grue Sparebank driver ikke forsknings- og utviklingsarbeid i egen regi.

Som lokalbank er Grue Sparebank opptatt av lokal verdiskaping i vid forstand og bidrar aktivt for å øke den lokale verdiskapingen for å sikre utviklingsmuligheter og fremtidig kundegrunnlag. Grue Sparebank ser det som viktig at kredittpolicy utformes uavhengig av ønsket om lokal verdiskaping. Bankens bidrag til lokal verdiskaping skjer derfor på andre måter enn gjennom kredittgivning.

Grue Sparebank bidrar årlig med betydelige beløp til sponning av idretts- og kulturaktiviteter i lokalområdet. Banken har i 2018 bidratt med kr 2,9 mill. til sponning og gaver til lag og foreninger hovedsakelig knyttet til aktiviteter for barn- og ungdom.

Eika Alliansen

Grue Sparebank er aksjonær i Eika Gruppen AS. Eika Alliansen består av 68 lokalbanker, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Eika Alliansen har en samlet forvaltningskapital på over 440 milliarder kroner, nær en million kunder og mer enn 3000 ansatte. Dette gjør Eika Alliansen til en av de største aktørene i det norske bankmarkedet. Med 200 bankkontorer i 148 kommuner representerer lokalbankene i Eika en viktig aktør i norsk finansnæring og bidrar til næringslivets verdiskaping og mange arbeidsplasser i norske lokalsamfunn.

I januar 2018 sa 11 banker opp sine avtaler med Eika Gruppen og datterselskapene. Avtalene opphører når de respektive oppsigelsesfrister utløper, de fleste med tre kalenderårs frist gjeldende fra 31.12.2018. De i dag 10 uttredende bankene (etter fusjon av Harstad Sparebank og Lofoten Sparebank) er: Askim og Spydeberg Sparebank, Aasen Sparebank, Drangedal Sparebank, Klæbu Sparebank, Sparebanken 68 grader nord, Selbu Sparebank, Sparebanken DIN, Stadsbygd Sparebank, Tolga-Os Sparebank og Ørland Sparebank.

Lokalbankene som styrker lokalsamfunnet

Lokalbankene bidrar til økonomisk vekst og trygghet for privatkunder og lokalt næringsliv i sine lokalsamfunn. Fysisk nærhet og rådgivere som har et personlig engasjement for den enkelte personkunden og det lokale næringslivet gir unike kundeopplevelser sammen med den digitale hverdagsbanken. Det er kundeopplevelsen som er lokalbankenes viktigste konkurransefortrinn og som har gjort at lokalbankene i Eika Alliansen har blant landets mest tilfredse kunder både i personmarkedet og bedriftsmarkedet.

Eika Gruppen styrker lokalbanken

Eika Gruppen utgjør finanskonsernet i Eika Alliansen. Konsernets kjernevirksomhet er gode og kostnadseffektive produkt- og tjenesteleveranser til lokalbankene for moderne og effektiv bankdrift.

Konkret innebærer det leveranse av komplett plattform for bank-infrastruktur inkludert IT og betaling. Eika Gruppen har et profesjonalisert prosjekt- og utviklingsmiljø som sikrer integrerte, plattformuavhengige, digitale løsninger for lokalbankene og deres kunder. Eika Gruppen har også solide kompetansemiljøer som vurderer og avtaler viktige leveranser til bankene fra eksterne leverandører der disse velges.

Produktselskapene i Eika Gruppen - Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling - leverer et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevende tjenester. Eika Kundesenter og Eika Servicesenter leverer tjenester som sikrer lokalbankene effektiv kommunikasjon og økt tilgjengelighet.

Utover disse leveransene gir Eika Gruppen alliansebankene tilgang til kompetanseutvikling med Eika Skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice og depottjenester med

Eika Depotservice. I tillegg arbeider Eika Gruppen innenfor områder som kommunikasjon, marked og merkevare og næringspolitikk for å ivareta lokalbankenes interesser på disse områdene.

Eika Boligkreditt sikrer lokalbanken langsiktig finansiering

Eika Boligkreditt er lokalbankes kredittforetak som er eid av 66 norske lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditt har som hovedformål å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig finansiering. Selskapet har konsesjon som kredittforetak og finansierer sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av internasjonalt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det innebærer at Eika Boligkreditt har mulighet til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarkedet, og til enhver tid søke finansiering der man oppnår markedets beste betingelser. Gjennom Eika Boligkreditt får alliansebankene dermed tilgang på svært gunstig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften i forhold til større norske og internasjonale banker.

Eika Boligkreditt har en forvaltningskapital på drøyt 100 milliarder kroner og er følgelig en viktig bidragsyter til at kundene i lokalbankene oppnår konkurransedyktige vilkår på sine boliglån.

Samarbeid med eiendomsmegler

For å kunne tilby våre kunder eiendomsmegler tjenester har banken etablert et samarbeid med Aktiv Eiendomsmegling Innlandet og Aktiv Eiendomsmegling Kongsvinger. Grue Sparebank har ingen eierinteresser i disse selskapene, kun et rent praktisk samarbeid.

Grue Næringssselskap AS - samarbeid med Hedmark Kunnskapspark

Grue Sparebank har en eierandel på 53,6 % i Grue Næringssselskap AS. Nest største aksjonær er Grue kommune med en eierandel på 36,4 %. På grunn av at selskapets virksomhet er av uvesentlig betydning for morbankens resultat, er det ikke utarbeidet konsernregnskap. Grue Næringssselskap AS eier et næringsbygg i Kirkenær sentrum som benyttes til egen virksomhet og til utleie. Bygget ble tatt i bruk som næringshage for små bedrifter i 2001. Bygget er ved utgangen av 2018 tilnærmet fullt utleid. Totalt har nå 20 virksomheter med til sammen ca. 70 ansatte sin virksomhet i næringshagen. Siden oppstart i 2001 har over 60 ulike virksomheter vært lokalisert i næringshagen.

Selskapet hadde ved utgangen av 2018 ingen faste ansatte. Fra 1. januar 2017 inngikk Grue Næringssselskap AS samarbeidsavtale med Hedmark Kunnskapspark AS for å effektivisere den totale ressursbruken og medvirke til en bedre samordning av regionens arbeid med næringsutvikling. Hedmark Kunnskapspark AS har senere byttet selskapsnavn til Klosser Innovasjon AS. Grue Næringssselskap AS og næringshagen har i 2018 basert sin virksomhet på leide tjenester i hovedsak fra Klosser innovasjon, Grue Service og Vekstra Grue SA.

Klosser Innovasjon har egen avdeling på Kongsvinger med ansvaret for førstelinjetjenesten i Kongsvinger, omstillingsprogrammet K+ for Kongsvingerregionen og inkubator drift. Denne regionen som har den største industriettheten i Hedmark, opplevde et tap av flere hundre arbeidsplasser under finanskrisen i 2008-2009. Det ble klart at Kongsvingerregionen trengte en ny giv for å få vekst i næringslivet. Derfor er det igangsatt et omstillingsprogram som er et spleiselag mellom stat, fylket, regionråd og Kongsvinger kommune. Fra 1. januar 2016 har K+ også hatt ansvar for Industriinkubatoren for Kongsvingerregionen som skal ha fokus på produksjonsindustri. Denne felles regionale satsingen har som målsetning å skape 100 nye arbeidsplasser årlig i regionen. De siste årene har det vært stor aktivitet i jakten på nye idéer, og resultatene viser at det er god tilgang på idéer, over 100 i året. Noen av idéene gir grunnlag for bedriftsoppstart eller igangsetting av nytt område hos en eksisterende bedrift. Det vil bli ny vekst i Kongsvingerregionen, men dette krever endring både av holdninger og næringsstruktur.

Klosser Innovasjon har i tillegg til sitt ordinære inkubatorprogram fått tildelt et program via Landbruksdepartementet som heter «Inkubasjon i Landbruksrelaterte næringer». I den anledning har Hedmark Kunnskapspark åpnet en avdeling av Klosser Innovasjon Inkubator med fokus på gründerideer i landbruksrelaterte næringer i Grue Næringssselskap AS sine lokaler.

Grue Næringssselskap AS oppnådde i 2018 et årsresultat på kr 36.617 etter skatt. Resultatet i 2017 var kr 1.510.827 som følge av salgsgjevinst for tomteområde. Det ble med bakgrunn i resultatet for 2017 og god kapitalisering, utbetalt et utbytte til aksjonærene på kr 1.400.000 i 2018. Utbyttet utgjorde dermed kr 408,16 pr aksje. Resultatet for 2018 representerer et normalår for selskapet. Selskapet er svært godt kapitalisert og har en egenkapitalandel på 86,1 % pr 31.12.18.

Aksjenes pålydende er kr 1.000 pr aksje. Grue Sparebank har en gjennomsnittlig kostpris på kr 1.005,43 pr aksje på sine aksjer. Det omsettes få aksjer i selskapet. Siste omsatte aksjer ble omsatt for kr 2.001 pr aksje.

Økonomisk utvikling for banken

Fra resultatregnskapet (hele tusen)	2014	2015	2016	2017	2018
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	34.645	37.475	43.478	47.941	48.813
Netto andre driftsinntekter	12.907	10.125	13.082	19.242	22.680
Driftskostnader	30.900	26.725	37.615	39.356	41.175
Resultat før tap og skatt	16.652	20.875	18.945	27.826	30.318
Tap på utlån	4.876	5.739	3.328	6.932	5.721
Nedskrivninger / gevinst på anleggsmidler	2.129	17	1.916	471	507
Resultat for regnskapsåret før skatt	13.905	15.153	17.533	21.365	25.104
Skattekostnad	3.163	4.124	3.380	4.889	5.606
Resultat for regnskapsåret etter skatt	10.742	11.029	14.153	16.476	19.498
Fra balansen (hele tusen)					
Brutto utlån	1.397.078	1.564.688	1.816.301	2.057.952	2.279.480
Utlån lagt i boligkredittforetak	196.055	195.656	461.376	605.904	783.429
Tapsavsetninger	17.180	21.158	18.064	14.812	5.588
Innskudd fra kunder	1.488.160	1.543.453	1.716.335	1.885.479	1.984.951
Forvaltningskapital	1.864.995	1.896.685	2.244.460	2.507.112	2.827.065
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	1.840.291	1.881.739	2.084.835	2.357.853	2.660.301
Egenkapital	269.731	275.571	288.724	303.700	321.698
Nøkkeltall					
Rentenetto	1,88 %	1,99 %	2,09 %	2,03 %	1,83 %
Kostnader i % av inntekter	64,98 %	56,15 %	66,50 %	58,58 %	57,59 %
Kostnadsvekst	-1,38 %	-13,51 %	40,75 %	4,63 %	4,62 %
Taps-% utlån	0,35 %	0,36 %	0,18 %	0,34 %	0,25 %
Misligholds-%	2,27 %	1,25 %	1,32 %	0,14 %	0,44 %
Egenkapitalavkastning etter skatt	3,98 %	4,01 %	4,91 %	5,56 %	6,24 %
Kapitaldekning morbank	27,29 %	27,30 %	24,44 %	23,25 %	21,13 %
Kapitaldekning konsolidert					19,57 %
Egenkapital i % av forvaltningskapital	14,46 %	14,53 %	12,86 %	12,11 %	11,38 %
Utlånsvekst	-1,41 %	13,51 %	14,53 %	13,30 %	10,76 %
Utlånsvekst inkl. boligkredittforetak	-1,53 %	11,82 %	27,85 %	16,95 %	14,98 %
Innskuddsvekst	7,07 %	3,72 %	11,20 %	9,85 %	5,28 %
Innskudd i % av utlån	106,52 %	97,33 %	94,50 %	91,62 %	87,08 %
Økning i forvaltningskapitalen	5,40 %	1,70 %	18,34 %	11,70 %	12,76 %
Antall årsverk	20,0	19,5	22,2	22,3	22,9

Forvaltningskapital

Grue Sparebanks forvaltningskapital var ved utgangen av 2018 kr 2.827,1 mill. Forvaltningskapitalen økte 12,8 % i 2018, den gjennomsnittlige økningen i forvaltningskapital siste 5 år er 10,0 %.

Innskudd

Ved utgangen av 2018 utgjorde Grue Sparebanks samlede innskudd fra kunder kr 1.985,0 mill. (jfr. note 12). Innskuddene økte i 2018 med 5,3 %, den gjennomsnittlige økningen i innskudd siste 5 år er 7,4 %. I henhold til Vergemålsloven forvaltes vergemålsmidler fra og med 2013 av Fylkesmannen i det enkelte fylke. Grue Sparebank har ikke inngått avtale med Fylkesmannen og har ikke vergemålsmidler som innskudd. Bankens største innskudd utgjorde pr 31.12.18 kr 32,7 mill. Bankens 20 største innskudd utgjorde kr 184,4 mill. Bankens innskuddsdekning er 87,1 %, som er en reduksjon fra 91,6 % i 2017. Bankens tilbyr kun innskudd med flytende rente, ikke fastrenteinnskudd.

Utlån

Ved utgangen av 2018 utgjorde Grue Sparebanks samlede brutto utlån kr 2.279,5 mill. (jfr. note 5). Utlånene på egen balanse økte i 2018 med 10,8 %. Gjennomsnittlig økning i utlån på bankens egen balanse siste 5 år er 10,1 %. I tillegg til utlån på egen balanse har banken en utlånsportefølje på kr 783,4 mill. plassert i Eika Boligkreditt AS, dette er en økning på kr 177,5 mill. fra forrige år. Økningen i utlånsvolum inkludert lån plassert i Eika Boligkreditt AS utgjorde

i 2018 15,0 %. Av bankens samlede lån til personmarkeds kunder er 28,6 % plassert i Eika Boligkreditt AS. Bankens interne ramme for plassering av lån i boligkredittforetak er maksimalt 40 %.

Bankens utlån til næringsliv utgjorde ved utgangen av 2018 kr 318,5 mill. og er redusert med 10,1 % i 2018. Lån til næringsliv inkludert lån til landbruk utgjorde 14,0 % av bankens samlede brutto utlån ved utgangen av 2018. Av lån til næringsliv utgjorde lån til landbruksformål 68,0 %.

Banken har ikke fastrentelån på egen balanse og tilbyr ikke valutilån.

Bankens samlede vekst i utlån var i 2018 høyere enn budsjettert nivå og skyldes i hovedsak nye kunder i Åsnes kommune. For perioden 2019-21 har vi prognosert med lavere utlånsvækst enn i 2018.

Tap på utlån og garantier

Nedskrivning på individuelle lån og nedskrivning på grupper av utlån foretas i henhold til "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner". Nedskrivning på grupper av utlån baseres på taphistorikk for lån, kreditt og garantier til næringskunder og personkunder i kombinasjon med sannsynlighet for mislighold i nærings- og privatporteføljene. Det foretas i tillegg en vurdering av nedskrivningsbehov avhengig av lokaløkonomiske og makroøkonomiske forhold. Vår vurdering av nedskrivninger på individuelle utlån foretas ved engasjementsgjennomgang, gjennomgang av Early warning rapport, restanselister, overtrekkslister og ut fra vår lokalkunnskap.

Det er god spredning i utlånsmassen og de fleste større lån er sikret ved pant og /eller garantier. Av utlånene er kr 1.742 mill. sikret med pant i bolig innenfor 80 % av forsvarlig verdigrunnlag.

For å korte ned tiden fra første purring til saken går til inkasso og for å effektivisere oppfølgingen av overtrekk og restanser er all purring utkontraktet til vårt samarbeidende inkassoselskap.

Grue Sparebank har pr. 31.12.2018 nedskrivninger på 2,1 mill. kr på individuelle lån og 3,5 mill. kr på grupper av utlån. Sum nedskrivninger er redusert med kr 9,2 mill. kr fra forrige år. Resultatførte tap på utlån og garantier utgjør 5,7 mill. i 2018. Tap på utlån utgjorde i 2018 0,25 % av brutto utlån.

Misligholdte og tapsutsatte engasjement utgjør pr. 31.12.18 0,49 % av brutto utlån som er en reduksjon fra 1,48 % ved utgangen av 2017.

Styret kjenner ikke til lån, garantier eller andre plasseringer som vil kunne føre til tap av betydning i 2019, utover det som er hensyntatt i nedskrivninger på individuelle lån og grupper av utlån.

Verdipapirer

Verdipapirer utgjorde pr 31.12.18 15,9 % av bankens forvaltningskapital. Av verdipapirene utgjør 12,5 % norske obligasjoner med lav kredittrisiko, 0,3 % obligasjonsfond, 1,3 % pengemarkedsfond og 1,8 % aksjer og egenkapitalbevis av bankens forvaltningskapital (jfr. note 7, 8 og 9). Aksjeeksponeringen er i hovedsak plassert i selskaper som er strategisk viktige for banken.

Overskuddslikviditet som ikke er plassert i verdipapirer, er plassert som kortsiktige innskudd i andre banker. Bankens beholdning av rentebærende papirer er i regnskapet for 2018 verdsatt til laveste verdis prinsipp, det vil si laveste verdi av kostpris og markedsverdi. Beholdningen av obligasjoner og sertifikater var pr. 31.12.2018 verdsatt til 354,2 mill. kr. Med bakgrunn i reduserte markedsverdier er det foretatt nedskrivning av beholdningen av obligasjoner og sertifikater med totalt kr 227' i 2018. Det er realisert gevinst på kr 21' på obligasjoner i 2018. Markedsverdivurderinger foretas månedlig av ekstern ekspertise og eventuelle opp- / nedskrivninger foretas fortløpende gjennom året.

Bankens portefølje av aksjer, verdipapirfond og egenkapitalbevis var ved årets utløp bokført med 94,3 mill. kr. Porteføljen inkluderer obligasjonsfond på 7,5 mill. kr, pengemarkedsfond på 37,1 mill. kr og aksjer / egenkapitalbevis klassifisert som anleggsmidler 49,7 mill. kr. Omløpsporteføljen er etter porteføljeprinsippet verdsatt til laveste av markedspris og kostpris. Markedsverdi fastsettes månedlig ut fra offentlige kursoversikter og eventuelle opp- / nedskrivninger foretas fortløpende gjennom året. Netto realiserte gevinster / tap og verdjusteringer på beholdningen av aksjer, andeler i fond og egenkapitalbevis utgjør i 2018 totalt et positivt bidrag på kr 1.216', hvorav gevinst på salg av anleggsaksjer utgjør kr 506'. Aksjer i selskaper som representerer strategiske plasseringer er klassifisert som anleggsmidler. Anleggsaksjene verdsettes til kostpris og nedskrives kun ved verdifall som ikke er forbigående.

Bankens portefølje av rentepapirer forvaltes av Eika Kapitalforvaltning AS. Øvrig verdipapirbeholdning forvaltes i egen regi. Fondsprodukter hos eksterne forvaltere benyttes hvis dette er fordelaktig ut fra kostnad / nytte og likviditeten i verdipapirene.

Investering i verdipapirer skjer med bakgrunn i gjeldende markedspolicy og plasseringsrammer fastsatt av styret. Ved plassering prioriteres verdipapirer med lav / moderat risiko. Bankens verdipapirbeholdning og avkastning blir rapportert til styret hver måned.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler utgjorde ved utgangen av 2018 0,6 % av bankens forvaltningskapital (jfr. note 10).

Årsresultat

Grue Sparebank oppnådde i 2018 et årsresultat etter skatt på kr 19.497.912. Dette tilsvarer 0,73 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Gjennomsnittlig forvaltningskapital var i 2018 kr 2.660.301'.

Driftskostnader i % av driftsinntekter utgjør 57,6 %.

Bankens rentenetto i 2018 ble kr 48,8 mill. som er en økning på kr 0,9 mill. fra 2017. Rentenettoen i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital er på 1,83 %, en reduksjon på 0,20 prosentenheter fra året før. Reduksjonen skyldes i hovedsak dyrere eksterne innlån og redusert bedriftsmarkedsporfølje. Avgift til Bankenes Sikringsfond utgjorde i 2018 kr 1.399', mot kr 1.253' i 2017. Finansskatt innført utgjør samlet kr 1.210', herav utgjør ekstra arbeidsgiveravgift kr 807' og ekstra skatt på inntekt kr 403'. Avkastningen på pengemarkedsfond er ført som gevinst på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning.

Banken har fokusert mye på å øke andre inntekter utover rentenetto og har lyktes godt med det. Netto gebyr- og provisjonsinntekter har økt med 31,5 % i 2018 og utgjør kr 15,8 mill. for året som helhet.

Sett med bakgrunn i den meget sterke konkurransen i bankmarkedet, lavt rentenivå og press på rentemarginen, anser styret resultatet som tilfredsstillende. Styret og administrasjonen har kontinuerlig fokus på tiltak for å bedre lønnsomheten og er tilfreds med utviklingen i bankens resultat.

Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet en tilfredsstillende beskrivelse av bankens stilling ved årsskiftet og styret ser ingen forhold av betydning for stilling og resultat som har inntruffet etter regnskapets avslutning.

Årsresultatet etter skatt på kr 19.497.912 foreslås disponert slik:

Overført til sparebankens fond:	kr. 17.997.912
Overført til gavefond og/eller gaver:	kr. 1.500.000

Kapitaldekning / egenkapital

Grue Sparebanks beregningsgrunnlag for kapitaldekning var ved årets utgang på 1.429,9 mill. kr. Kapitaldekningen for morbanken var 21,13 % pr 31.12.18. Til sammenligning hadde Grue Sparebank en kapitaldekning pr. 31.12.17 på 23,25 % (jfr. note 14). Reduksjonen i bankens kapitaldekning skyldes vekst i bankens beregningsgrunnlag som følge av høy utlånsvekst. Bankens ansvarlige kapital består kun av ren kjernekapital.

Fra og med 2018 er det krav til forholdsmessig konsolidering av kapitaldekning i samarbeidende grupper. Det innebærer at bankens andel av beregningsgrunnlag og kapital i Eika Boligkreditt AS og Eika Gruppen AS konsolideres inn sammen med bankens tall.

Konsolidert kapitaldekning for Grue Sparebank pr 31.12.18 er 19,57 %

Bankens interne ramme for minimum konsolidert kapitaldekning er 18,5 %.

Etter årets årsoppgjørdisposisjoner er sparebankens egenkapital kr 321,7 mill. som utgjør 11,4 % av forvaltningskapitalen.

Årsregnskapet er på bakgrunn av dette avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Årsregnskapet og årsberetningen gir en rettvise oversikt over bankens utvikling og resultat av virksomheten og dens stilling.

Fastsettelse av kapitalkrav

Bankens kapitaldekning fastsettes i henhold til Baselkomitéens standarder for kapital- og likviditetsstyring (Basel III) som er gjort gjeldende gjennom EUs kapitaldekningsdirektiv (CRD IV).

Myndighetenes minimumskrav til kapitaldekning pr 31.12.18:

Kapitaldekning (pilar 1)	8,0 %
+ Bevaringsbuffer	2,5 %
+ Systemrisikobuffer	3,0 %
+ Motsyklisk buffer	2,0 %
Minimum kapitaldekning	15,5 %

I tillegg kommer bankspesifikt kapitalkrav (pilar 2) og bankes egen styringsbuffer. Bankens selvpålagte kapitalkrav (pilar 2) er 2,3 %.

Finansdepartementet har besluttet at kravet til motsyklisk buffer øker fra 2 % til 2,5 % fra 31.12.19.

Grue Sparebank har for Pilar 1 valgt å benytte standardmetoden for beregning av kapitalkrav for kredittrisiko og basismetoden for beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko.

Fastsettelse av tilleggskapital (pilar 2) baserer seg på risikoanalyse av alle virksomhetsområder. Styring og kontroll vurderes for hvert enkelt virksomhetsområde, vurdering og gradering av restrisiko foretas basert på kvaliteten på rutiner og kontroller. Modellen tar utgangspunkt i restrisiko. Kapitalkrav for kredittrisiko og operasjonell risiko (Pilar 1) suppleres med kapitalavsetning for risikoene som ikke er fullt ut dekket i Pilar 1.

Risikoforhold / overordnede mål for risiko og risikotoleranse

Styret har fastsatt at banken skal ha en lav / moderat risikoprofil. Etter fast oppsatt plan foretas løpende rapportering gjennom året av de viktigste risikoforhold knyttet til bankens virksomhet. Bankens utarbeider egen risikorapport til styret hver måned basert på interne og eksterne rammer for virksomheten. For å avdekke eventuell forhøyet risiko gjennomføres stresstester etter fastsatt plan eller etter behov.

Styret gjennomgår / revurderer strategisk plan hvert år. Styret har i 2018 foretatt en hovedgjennomgang av strategien for perioden 2018-2022. Banken er eksponert for finansiell risiko i form av kredittrisiko, renterisiko, valutarisiko, kursrisiko og likviditetsrisiko. Banken styrer og følger opp disse risikoene blant annet gjennom regelmessig og detaljert rapportering til styret, årlig budsjettering og bankens internkontrollsystem.

Mest betydningsfulle risikoer og tiltak for å redusere risikoen

Strategisk risiko

Strategisk risiko knytter seg til feil strategiske valg som medfører risiko for tap for banken på grunn av feil satsing, feil investeringer eller uteblitte strategiske beslutninger som truer bankens eksistens. Gjeldende strategiplan gjelder for 2018-22. Bankens strategi gjennomgås og revurderes årlig.

Strategisk risiko omfatter også kontroll- og styringsrisiko.

Kredittrisiko

Bankens viktigste risikoeksponering totalt sett er kredittrisikoen i utlånsporteføljen (jfr. note 5). Kredittrisikoen styres av retningslinjer gitt i kredittpolicy, kredittåndbok, fastsatte bevilgningsfullmakter og krav / retningslinjer fastsatt av myndighetene. Banken har valgt å være mer konservative enn det lovverket pålegger banken. Bankens policy, kompetanse, rutiner og kontroller på området skal være slik at det sikrer en sunn og langsiktig utvikling uten at banken utsettes for unødig risiko. Bankens målsetting innen kredittområdet er at lån / kreditter i all hovedsak skal innvilges med lav eller moderat risiko. Bankens kredittstrategi /-policy gjennomgås og revurderes av styret årlig. Organiseringen innenfor kredittområdet skal være slik at den både ivaretar kundenes krav til service og personlig kontakt og bankens krav til spesialisering, kvalitet og kompetanseutvikling.

Kredittporteføljen skal primært være knyttet til følgende segmenter:

- Personmarkedet
- Primærnæringer
- Små og mellomstore bedrifter med lokal tilhørighet

Porteføljestyling/risikoklassifisering

Kredittkunder er tildelt fast engasjementsansvarlig kundefrådgiver i banken, såfremt kundefrådgiveren er tilgjengelig skal i prinsippet kunden alltid betjenes av samme rådgiver. Alle kunder med tilhørende kreditter risikoklassifiseres ved behandling av lånesøknad.

Bankens risikoklassifiseringsmodell for kredittrisiko er ikke endret i 2018 og er identisk med 31.12.17.

For å analysere kredittrisikoen og tidlig avdekke mulige problemengasjement, legger banken stor vekt på løpende kontakt med kundene innen bedriftsmarkedet og holder seg oppdatert på makroøkonomiske og bransjespesifikke endringer som kan påvirke kredittrisikoen. For bedriftskunder med betydelig aktivitet og engasjement, tilstrebes fortløpende oppfølging av salg, regnskap, inntekter med videre. Det innhentes årsregnskap for bedriftskunder for analyse, oppfølging og fornyet risikoklassifisering.

Risikonivå som fremkommer i bankens modeller for vurdering av kredittrisiko bygger på en kombinasjon av historiske data fra regnskap, historiske hendelser og beregnet sannsynlighet for mislighold.

Risikospredning

Erfaringsmessig er bankens risiko for tap på utlån nesten utelukkende knyttet til bedriftsengasjementer. Banken har derfor besluttet å begrense utlån til bedriftsengasjementer inkludert landbruksengasjementer til maksimalt 25 % av totale utlån. Bankens andel av bedriftsengasjementer inkludert landbruk utgjorde pr 31.12.18 14,0 % av totale utlån. Av næringslån utgjorde landbrukslån 68,0 % pr 31.12.18. Brutto utlån til bedriftskunder og andelen bedriftsengasjement av totale utlån er redusert i løpet av siste femårsperiode. Banken har konsentrasjonsrisiko knyttet til lån til landbruksformål, bedriftsengasjementene for øvrig har god spredning mellom sektorer. Banken har etablert interne rammer for eksponering mot enkeltbransjer og porteføljekvalitet. Den største kredittrisikoen ligger i de store engasjementene. For å redusere risiko knyttet til de største engasjementene, er enkelte av disse delt med andre banker.

Risiko foreligger også på lån ytet til nyetableringer som banken ser som viktig for å delta i utviklingen av lokalsamfunnet. Styret ser det som viktig at bankens kredittpolitikk vurderes selvstendig, og ikke som en del av vårt bidrag til næringsutvikling.

Utlån til personmarkedet er fordelt på mange små lån, mange med god pantesikkerhet og således liten risiko. Prisene på boliger og landbrukseiendommer har steget i vårt område i 2018, men prisnivået på boliger er likevel svært lavt i forhold til bynære områder. Prisene på brukte boliger ligger langt under byggekostnadene.

Bankens interne krav er at bankens totale engasjement med en kunde som hovedregel ikke skal overstige 10 % av bankens ansvarlige kapital, med unntak av privatengasjement med spesielt god sikkerhet. Bankens største kreditteingasjement pr 31.12.18 utgjorde 10,85 % av ansvarlig kapital og er sikret med pant i lett omsettelig eiendom.

Styret anser kredittrisikoen for utlån og garantier samlet sett som moderat ut over foretatte nedskrivninger på individuelle lån og grupper av utlån. Bankens verdipapirer er spredd på mange låntakere, med hovedtyngden innenfor finans og fylker/kommuner. Styret anser kredittrisikoen på obligasjonsporteføljen som lav. Banken har i 2018 gjennomført stresstester på kredittrisikoområdet hver måned.

Operasjonell risiko

Defineres som "risikoen for tap som følge av utilstrekkelig eller sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser" Følgende risikokategorier er analysert:

- Internt og eksternt bedrageri (mislighetsrisiko)
- Arbeidsmiljø og ansettelsesvilkår
- Sikkerhet på arbeidsplassen
- Skade på fysiske eiendeler (fysisk risiko)
- Systemsvikt
- Kunder, produkter og forretningspraksis
- Oppgjør, levering og annen transaksjonsbehandling

Vurdering av operasjonell risiko utføres i forbindelse med årlig risikoanalyse, i tillegg blir det foretatt en skjønnsmessig vurdering om beregnet kapitalbehov i Pilar I er tilstrekkelig.

Markeds- og renterisiko

Eksponering i verdipapir- og rentemarkedet påfører banken tapsrisiko ved negativ utvikling i verdipapir- og rentemarkedet. Bankens retningslinjer og rammer for investering i verdipapirer (markedsrisikorammer) er fastsatt i bankens markedspolicy. Bankens markedspolicy gjennomgås og revurderes av styret årlig. Hensikten med bankens eksponering i verdipapirmarkedet er å sikre en sunn og langsiktig utvikling, ved at overskuddslikviditet / likviditetsreserver gir god avkastning med begrenset risiko. Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer forvaltes av Eika Kapitalforvaltning AS gjennom en aktiv forvaltningsavtale.

For å redusere markedsrisiko styres eksponeringen gjennom etablerte rammer for eksponering innen de forskjellige typer eiendeler og diversifisering. Bankens renterisiko knyttet til ulik rentebinding på innskudd og utlån er minimal. Banken har i tillegg renterisiko på sin beholdning av obligasjoner. Aksje- / aksjefondseksponeringen er utsatt for markedsrisiko ved mulighet for fall i aksjekurser. Banken har i svært begrenset grad aksjer og egenkapitalbevis i enkeltsekskap uten at disse er ment for varig eie.

Renterisiko oppstår som et resultat av at det er ulik rentebindingstid knyttet til bankens fordringer og gjeld. Ved en renteendring overfor bankens kunder, endres renten på innskudd og utlån samtidig. Banken har ingen fastrente-innskudd og ingen utlån til fast rente på egen balanse, og vil derfor ha lav renterisiko som følge av dette. Renterisiko reduseres ved at renten på innskudd i andre banker og på hovedtyngden av obligasjonsbeholdningen følger markedsrenten og at rentene på obligasjonene reguleres kvartalsvis. Rentesenkninger reduserer avkastningen på egenkapitalen og fører til en tilsvarende reduksjon i bankens resultat. Styret anser bankens renterisiko samlet sett for å være lav.

Bankens driftskonto har flytende rente med daglig rentefastsettelse. Renten på bankens obligasjonslån er knyttet til Nibor 3 mnd med rentefastsettelse hvert kvartal.

Banken har ingen verdipapirplasseringer, utlån, innlån eller innskudd i utenlandsk valuta. Banken handler kun med valuta til privatkunder som en del av ordinær bankdrift. Bankens valutarisiko er knyttet til bankens kontantbeholdning av valuta.

Banken har i 2018 gjennomført stresstester på markedsrisikoområdet hver måned.

Likviditetsrisiko

I henhold til likviditetsforskriften skal banken til enhver tid ha tilstrekkelig med likvider. Bankens retningslinjer og rammer for likviditet er fastsatt i bankens likviditetspolicy. Bankens likviditetsstrategi /-policy gjennomgås og revurderes av styret årlig. Generelt vil lavere likviditetsrisiko innebære høyere finansieringskostnad. Banken står derfor ovenfor en avveining mellom bankens samlede innlånskostnad og bankens samlede likviditetsrisiko. Bankens likviditetsrisiko skal være lav. Dette innebærer at banken skal være forsvarlig og langsiktig finansiert og i hovedsak være finansiert med innskudd. Bankens innskuddsdekning var pr 31.12.18 87,1 %. Banken skal også ha en likviditetsbuffer som sikrer tilgang på finansiering i krisesituasjoner.

Banken rapporterer i henhold til Finanstilsynets bestemmelser LCR (liquidity coverage ratio) og NSFR (net stable funding ratio):

LCR	31.12.18	260 %
NSFR	31.12.18	144 %

Banken har rammer for likviditetseksponering på kort, mellomlang og lang sikt. Banken har god likviditet, og vi anser likviditetsrisikoen som lav innenfor første års tidshorizont. Banken bruker etter behov Eika Boligkreditt AS som langsiktig finansieringskilde for boliglån. Boliglån formidlet til Eika Boligkreditt AS må ha en belåningsgrad lavere enn 60 % av markedsverdi. Av bankens samlede lån til personmarkeds kunder er 28,6 % plassert i Eika Boligkreditt AS. Bankens interne ramme for plassering av lån i boligkredittforetak er maksimalt 40 %.

Banken har i 2018 gjennomført stresstester på likviditetsområdet hver måned.

Renommé- / omdømmerisiko

Risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter og myndigheter. Svekkelse av renommé / omdømme oppstår på grunn av uheldige hendelser i egen bank, systemer eller hos samarbeidspartnere. For å redusere risiko for svekket renommé ved uheldige hendelser arbeider banken systematisk for å oppnå høy kundetilfredshet og skape tillit hos kundene og eksterne långivere. Kundetilfredshets- og medarbeidertilfredshetsmålinger foretas årlig av Kantar TNS.

Ledelsesmessig styring og intervensjoner

Bankens internkontroll omfatter kontroller som blant annet skal overvåke bankens kredittrisiko, likviditetsrisiko, kursrisiko og renterisiko.

Det er utarbeidet beredskapsplaner innenfor kreditt-, markeds- og likviditetsområdet. Resultatet av kvartalsvise stresstester innenfor disse områdene avgjør om beredskapsplanene skal iverksettes. Det er i tillegg utarbeidet scenariomodell knyttet til alvorlige økonomiske tilbakeslag.

Banken har etablert egen uavhengig risikokontroll- og compliancefunksjon.

Begrensninger i styring og kontrollrutiner

Begrensninger kan oppstå som følge av at menneskelig dømmekraft i forbindelse med beslutningstaking kan være mangelfull. Feilsituasjoner kan oppstå som følge av menneskelig svikt (ubevisste feil), og kontroller som kan omgås gjennom samarbeid mellom to eller flere ansatte (bevisste feil).

Det er lagt opp til deling av prosesser for å påse at flere personer er involvert for å unngå at samme person innvilger og godkjenner vilkår for innvilgning.

Styring og kontrollrutiner er evaluert ved hjelp av risikoanalyse for alle bankens virksomhetsområder.

Corporate governance

I dette avsnittet ønsker vi å gi en kortfattet beskrivelse av prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i Grue Sparebank.

Bankens styringsstruktur følger "Lov om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven)" som trådte i kraft fra 01.01.16.

Bankens generalforsamling er sammensatt på følgende måte:

- 9 medlemmer og 4 varamedlemmer valgt av bankens innskyttere
- 3 medlemmer og 1 varamedlem valgt av Grue kommune
- 4 medlemmer og 2 varamedlemmer valgt av og blant de ansatte i banken

Generalforsamlingen har avholdt ett møte i 2018.

Bankens styre er sammensatt på følgende måte:

- 5 medlemmer og 2 varamedlemmer valgt av generalforsamlingen
- 1 medlem og 1 varamedlem valgt av ansatte

Første vararepresentant har møtt i seks styremøter. Kvinneandelen i styret utgjør 60 %, når en etter vanlig praksis utelater ansattes representant fra beregningen. Første vararepresentant er mann. Ansattes representant og ansattes vararepresentant i styret er kvinner. Styret har i 2018 avholdt 12 styremøter og behandlet totalt 166 saker.

Bankens samlede styre utgjør risiko- og revisjonsutvalget. Styret skal samlet ha den kompetanse som ut fra bankens organisasjon og virksomhet er nødvendig for å ivareta risiko- og revisjonsutvalgets oppgaver. Minst ett av medlemmene skal være uavhengig av virksomheten og ha kvalifikasjoner innen regnskap eller revisjon.

Bankens styrings- og kontrollsystemer er basert på lover og forskrifter, i tillegg til interne rammer og fullmakter vedtatt av styret. Banken foretar årlig risikoanalyse for virksomheten. Bankens arbeidsprosesser og kontrollrutiner er utformet for å begrense risiko knyttet til virksomheten.

Bankens ledergruppe består av tre medlemmer som alle er menn.

Personale, arbeidsmiljø og samfunnsansvar

Banken har en viktig rolle i folks liv. Det være seg privatpersoner som får oppfylt drømmen sin om ny bolig eller bedriftskunder som får hjelp til å sette gode ideer ut i livet. Vi avlaster risiko, sikrer likviditet og stimulerer samfunnet. Ikke minst bidrar banken til samfunnet gjennom gaver og annen støtte til idrett, kultur, ideelle organisasjoner og andre samfunnsnyttige formål. I 2018 beløp slik støtte seg til kr 2,9 mill.

Arbeidet med samfunnsansvar er forankret i bankens verdier og banken har utarbeidet retningslinjer for samfunnsansvar. Bankens retningslinjer for samfunnsansvar omhandler hvordan bankens verdiskapning baseres på lønnsom, ansvarlig og bærekraftig drift. Retningslinjene omfatter finansielle, miljømessige og sosiale spørsmål. Bankens virksomhet, produkter og tjenester skal gjenspeile de utfordringene samfunnet står overfor og det kundene er opptatt av. Banken skal vise ansvarlighet i utøvelsen av sin virksomhet, med målsetting om å skape langsiktige resultater og løsninger for bankens kunder og samfunnet. De produkter banken tilbyr skal være nyttige for samfunnet og lønnsomme for banken, og banken skal ha en aktiv holdning til samfunnsansvar i sitt produkttilbud til kundene og i kredittvurderingen. Banken skal ha høy etisk bevissthet.

Hensynet til samfunnsansvar er innarbeidet i overordnede retningslinjer under konkrete emner som eksempel etterlevelse av lover og forskrifter, etikk, bekjempelse av hvitvasking, helse, arbeidsmiljø, sikkerhet samt det ytre miljø. Bankens system for overvåking av «uvanlige» transaksjoner knyttet til mulig hvitvasking har rapportert et betydelig antall saker i 2018. Banken har et system som automatisk «flagger» mistenkelige transaksjoner som må undersøkes nærmere. Etter nærmere er det funnet grunnlag for å rapportere én sak til Økokrim i 2018. Bankens øvrige hendel-

sesrapportering ikke har avdekket vesentlige avvik i 2018.

Banken har ikke særskilt klimaregnskap og innehar heller ikke egen miljøsystemsertifisering.

Banken har ved årets utgang 24 fast ansatte. Av disse er fire ansatt på deltid. I tillegg har fire personer fungert som ekstrahjelp/vikarer i løpet av året. Totalt er det utført 22,9 årsverk i 2018. Banken har en kvinneandel på 46 % blant faste ansatte. Det legges til rette for at rekrutteringer skjer fra et bredt utvalg av samfunnet og eldre arbeidstakere kan få et yrkesaktivt liv frem til alderspensjonering og bidra til å redusere antall tidligpensjoneringer i banken. Banken sikrer også ansatte innflytelse gjennom godt samarbeid med de tillitsvalgte innenfor de rammer og tradisjoner som gjelder for bransjen.

For å sikre etterlevelse og godt omdømme inngår bankens ansatte i et etterutdanningsprogram med ulike kurs, seminarer mv. med fokus på etterlevelse av sentrale lover og forskrifter og bankfaglige temaer. Alle faste ansatte har i løpet av året deltatt på eksterne og / eller interne kurs for oppdatering og opplæring. Ved utløpet av 2018 er 12 av bankens ansatte autoriserte finansielle rådgivere, 14 autoriserte forsikringsrådgivere og 7 autoriserte kredittrådgivere.

Banken er medlem av Glåmdal HMS Tjeneste. Banken har også et eget treningsrom med diverse treningsapparater. Helsetilstanden til de ansatte må karakteriseres som god med lite sykefravær. Sykefraværet skyldes ikke skader eller ulykker i banken. Sykefraværet var 3,74 % i 2018, noe som er en økning fra 3,69 % i 2017. De ansatte er innmeldt i bankens pensjonsordning, behandlingsforsikring, gruppelivsforsikring og reiseforsikring.

Banken har etablert innskuddsbasert pensjonsordning for bankens ansatte med følgende sparesatser betalt av Grue Sparebank:

- 7 % innskudd av lønn mellom 0 G og 7,1 G
- 17 % innskudd av lønn mellom 7,1 G og 12 G.

Ansatte som tidligere hadde ytelsesbasert pensjonsordning blir kompensert for differansen mellom beregnet reduksjon i pensjon ved overgang til innskuddsbasert pensjon.

Medarbeidertilfredshetsundersøkelse utføres årlig, tiltak iverksettes innenfor de områder hvor det er avdekket svakheter. Styrets oppfatning er at arbeidsforhold, trivsel og miljø i banken er godt.

Styret har gitt retningslinjer for godtgjørelse som omfatter alle former for godtgjørelse til bankens ansatte. Retningslinjene skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med virksomhetens risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter. Det vises også til note 21a i årsregnskapet.

Banken har ingen ordning med variabel godtgjørelse (prestasjonslønn / bonus) for noen av bankens ansatte.

Bankens verdier og ansatte er sikret med moderne utstyr.

Bankens virksomhet forurenser ikke det ytre miljø.

Banken har utover årsrapporten og ovennevnte forhold ingen særskilt rapportering på samfunnsmessige resultater.

Utsiktene for kommende år

Det forventes marginalt stigende rentenivå i 2019. Flesteparten av våre privatkunder og landbrukskunder har lav gjeldsbelastning, den samlede situasjonen for privatkundene og landbrukskundene er derfor god. Risikoen ved utlån til privatmarkedet vil øke hvis boligprisene skulle fortsette å falle. Lokal industri er for en stor del utsatt fra konkurranse fra utlandet. Svak kronekurs har bedret konkurranseevnen.

Grue Sparebank forventer en utlånsvekst på egen balanse under nivået i 2018 for privatmarkedet og en meget moderat vekst i utlånsvolum til bedriftsmarkedet.

Innen bedriftsmarkedet forventer vi tap på normalnivå i 2018. Samlet sett vil kredittrisikoen ved utlån til bedriftsmarkedet være moderat.

Banken vil i 2019 fortsette arbeidet med å bedre lønnsomheten.

Gjennom endringer i virksomheten, etablering av rådgivningskontor på Flisa, kompetanseheving og nyansettelser

har banken hatt en betydelig økning i inntekter utover renteinntektene. Andre inntekter forventes å øke ytterligere i 2019.

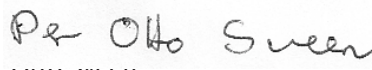
Styret mener Grue Sparebank er konkurransedyktig med sine produkter både på pris og kvalitet. Styret vurderer bankens økonomiske stilling som tilfredsstillende og forventer en stabil utvikling som gjør oss i stand til å oppfylle kundenes krav på en tilfredsstillende måte.

Kirkenær, 31.1.2019

Hanne Haukerud Rolsdorph
Styreleder

Bernt Snåpa
Nestleder

Anita Madskrus
Styremedlem

Per Otto Sveen
Styremedlem

Kari Nordset Birkely
Styremedlem

Ida Østerud
Styremedlem

Hans Petter Gjeterud
Banksjef

RESULTATREGNSKAP (i tusen kroner)	Noter	2018	2017
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		375	350
Renter og lign. innt.av utlån til og fordr. på kunder		69.769	64.105
Renter og lignende inntekter av sertifikater og obligasjoner		4.888	4.508
Sum renteinntekter og lignende inntekter		75.032	68.963
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinst.		28	95
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		17.696	15.556
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer		7.093	4.111
Andre rentekostnader og lignende kostnader		1.402	1.261
Sum rentekostnader og lignende kostnader		26.220	21.022
Netto rente og kredittprovisjonsinntekter	16	48.813	47.941
Inntekter av aksjer, andeler og verdipapirer med variabel avkastning		3.979	3.646
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper		751	-
Sum utbytte og andre inntekt av verdipapir med variabel avkastning		4.730	3.646
Garantiprovisjoner		291	236
Andre gebyr og provisjonsinntekter	17	18.373	15.140
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		18.664	15.376
Andre gebyr og provisjonskostnader		3.043	3.346
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		3.043	3.346
Netto verdiendring og gevinst/tap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende vp		-247	659
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning		710	998
Netto verdiendring og gev/tap på valuta og finansielle drivater		809	757
Sum netto verdiendring og gev/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler		1.272	2.414
Driftsinntekter faste eiendommer		1.057	1.152
Andre driftsinntekter	18	-	-
Sum andre driftsinntekter		1.057	1.152
Lønn	21	15.046	14.272
Pensjoner	20	1.362	1.393
Sosiale kostnader		3.321	3.057
Administrasjonskostnader		9.096	8.506
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	19	28.825	27.229
Ordinære avskrivninger	10	1.563	1.529
Sum avskr. m.v. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		1.563	1.529
Driftskostnader faste eiendommer		1.905	1.783
Andre driftskostnader	22	8.882	8.815
Sum andre driftskostnader		10.787	10.598
Tap på utlån		5.721	6.932
Sum tap på utlån, garantier m.v.	5	5.721	6.932
Gevinst/tap		507	471
Sum nedskr./reversering av nedskrivning og gev./tap på verdip. som er anl.m.		507	471
Resultat av ordinær drift før skatt		25.104	21.365
Skatt på ordinært resultat	23	5.606	4.889
Resultat for regnskapsåret	13	19.498	16.476
Overført fra/til sparebankens fond		17.998	14.976
Avsetning til gaver		1.500	1.500
Sum overføringer og disponeringer		19.498	16.476

Balanse pr. 31.12.2018

EIENDELER (i tusen kroner)	Noter	2018	2017
Kontanter og fordringer på sentralbanker		26.009	26.031
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		54.423	55.674
Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		54.423	55.674
Kasse-/drifts- og brukskreditter		192.965	161.011
Byggelån		15.271	20.171
Nedbetalingslån		2.071.244	1.876.770
Sum utlån og fordringer på kunder, før nedskrivninger	16	2.279.480	2.057.952
Individuelle nedskrivninger på utlån		-2.073	-10.817
Nedskrivninger på grupper av utlån		-3.515	-3.995
Sum netto utlån og fordringer på kunder	5	2.273.892	2.043.140
Sertifikater og obligasjoner utstedt av det offentlige		122.027	99.753
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre		232.178	192.507
Sum sertifikater og obligasjoner	7,8	354.205	292.260
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis		94.327	67.066
Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	9	94.327	67.066
Eierinteresser i andre konsernselskaper	3	1.850	1.850
Sum eierinteresser i konsernselskaper		1.850	1.850
Utsatt Skattefordel	23	203	-
Sum immaterielle eiendeler		203	-
Maskiner, inventar og transportmidler		950	1.109
Bygninger og andre faste eiendommer		16.193	14.722
Sum varige driftsmidler	10	17.143	15.831
Andre eiendeler		391	1.405
Sum andre eiendeler	11	391	1.405
Opptjente ikke mottatte inntekter		4.621	3.855
Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		4.621	3.855
SUM EIENDELER	4	2.827.065	2.507.112

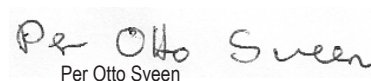
Balanse pr. 31.12.2018

Gjeld og Egenkapital (i tusen kroner)	Noter	2018	2017
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		2.770	2.692
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		1.009	1.063
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	12	3.779	3.756
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		1.887.096	1.798.703
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		97.856	86.776
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	12	1.984.951	1.885.479
Obligasjonsgjeld		500.000	300.000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	12	500.000	300.000
Annen gjeld	12	11.803	10.047
Sum annen gjeld		11.803	10.047
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		4.833	4.124
Utsatt skatt	23	-	7
Sum avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		-	7
SUM GJELD		2.505.367	2.203.412
Fond for vurderingsforskjeller		-	-
Sparebankens fond		321.698	303.700
Sum opptjent egenkapital	13,14	321.698	303.700
SUM EGENKAPITAL		321.698	303.700
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	4	2.827.065	2.507.112
Poster utenom balansen			
Pantstillelse - verdipapirer deponert som sikkerhet for lån i Norges Bank	15	129.893	128.763
Garantiansvar	15	28.192	27.285

Kirkenær, 31. Januar 2019

 Hanne H Rolsdorph
 Styreleder

 Anita Madstus

 Per Otto Sveen

 Bernt Snapa

 Kari Nordset Birkely

 Hans Petter Gjeterud
 Banksjef

 Ida Østerud

Kontantstrøm

Kontantstrøm (i tusen kroner)	2018	2017
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat av ordinær drift etter skatt	19.498	16.476
Ordinære avskrivninger	1.563	1.529
Tap på utlån	5.721	692
Gaver	-1.500	-1.500
Verdiregulering og andre periodiseringer	-54	-1.458
Endring utlån: - økning/ + nedgang	-236.419	-250.377
Endring utlån til finansinstitusjoner: - økning/ + nedgang	1.251	-6.584
Endring innskudd fra kunder: + økning/ - nedgang	99.473	169.144
Endring innskudd fra kredittinstitusjoner: + økning/ - nedgang	24	-24.182
Endring øvrige fordringer: - økning/ + nedgang	45	675
Endring kortsiktig gjeld: + økning/ - nedgang	2.458	2.715
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-107.940	-86.631
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
- Investering i varige driftsmidler	-2.875	0
Avgang i varige driftsmidler	0	0
Endring langsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	-89.206	-54.410
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-92.081	-54.410
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer: + økning/ - nedgang	200.000	100.000
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	200.000	100.000
Netto kontantstrøm for perioden	-21	-41.041
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	26.031	67.072
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	26.010	26.031
Denne består av:		
Bankinnskudd m.v.	6.963	6.972
Innskudd i Norges Bank	19.047	19.059

Note 1 - Geerell info - rettviseende bilde

Bankens årsregnskap er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven av 1998, forskrift om årsregnskap for banker samt god regnskapsskikk, og gir et rettviseende bilde av bankens resultat og stilling. Under enkelte noter er det inntatt ytterligere forklaring og henvisning til poster i resultatregnskap og balanse. Alle beløp i resultatregnskap, balanse og noter er i hele tusen kroner dersom ikke annet er oppgitt. Det er ikke gjort endringer i regnskapsprinsipper i 2018. Banken vil fra 1.1.2020 rapportere iht. IFRS. Overgangen vil skje med virkning for 1. kvartal 2020. Overgangseffekten er ikke klar, men forventes å medføre økte balanseførte verdier av aksjer og bygninger samt økte gruppevise nedskrivninger. Effekten på bankens egenkapital og kapitaldekning forventes å bli uvesentlig.

Note 2 - Regnskapsprinsipper

Konsernregnskap

Det er ikke utarbeidet konsernregnskap selv om banken sitter med eierposter på over 50 % i Grue Næringselskap AS (53,6 %). Dette begrunnes med at Grue Næringselskap AS er av uvesentlig størrelse. Opplysninger om selskaps resultatposter er gitt i note 3.

Resultatposter

Bruk av estimater

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelse av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen under utarbeidelse av regnskapet i henhold til god regnskapsskikk.

Periodisering av renter, provisjoner og gebyrer

Renter, provisjoner og gebyrer føres i resultatregnskapet etter hvert som disse blir opptjent som inntekter eller påløper som kostnader. Foretatte beregninger viser at etableringsgebyrer ikke overstiger kostnadene som oppstår ved etablering av det enkelte utlån. De periodiseres derfor ikke over lånets løpetid.

Inntektsføring/kostnadsføring

Forskuddsbetalte inntekter ved slutten av året blir periodisert og ført som gjeld i balansen. Opptjente, ikke betalte inntekter ved slutten av året blir inntektsført og ført som eiendel i balansen. På engasjementer der det blir gjort nedskrivninger for tap, blir renteinntekter resultatført ved anvendelse av effektiv rentemetode. Aksjeutbytte blir inntektsført i det året det blir utbetalt. Realisert kursgevinst/-tap resultatføres ifølge FIFO-prinsippet. Det vil si at den enkelte handel for vedkommende verdipapir reskontroføres og resultatføres separat. Kjøp og salg av verdipapirer blir bokført på oppgjørstidspunktet.

Utlån – Beskrivelser og definisjoner

Vurdering av utlån

Bankens utlån er vurdert til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder vurderes utlån til amortisert kost ved anvendelse av effektiv rentemetode. Amortisert kost er anskaffelseskost med fradrag for betalt avdrag på hovedstol samt eventuelle nedskrivninger for verdifall. Gebyr ved etablering av lån overstiger ikke kostnadene og inntektsføres løpende. Utlån vurdert til amortisert kost vil derfor være tilnærmet lik pålydende av lånene. Boliglån overført til og formidlet til Eika Boligkreditt AS (EBK) er ikke balanseført. Den vesentlige risiko er vurdert å være overført til EBK, også for overførte lån som tidligere har vært på bankens balanse, og er derfor fraregnet.

Behandling av engasjementer som ikke er misligholdt

Banken foretar løpende vurdering av utlåns- og garantiporteføljen for både nærings- og personkunder. For engasjementene er det verdien av bankens sikkerhet, låntakers betalingsevne etc. som vurderes. Dersom gjennomgangen viser at tap kan påregnes, bokføres tapet i bankens regnskap som individuell nedskrivning.

Behandling av misligholdte engasjementer

Et lån anses som misligholdt når låntaker ikke har betalt forfalte terminer innen 90 dager etter terminforfall, eller når rammekreditter ikke er inndekket innen 90 dager. Ved mislighold vurderes kundens samlede engasjement. Låntakers tilbakebetalingsevne og sikkerheter avgjør om et tap må påregnes. Sikkerheten vurderes til antatt laveste realisasjonsverdi på beregningstidspunktet, med fradrag for salgskostnader. Dersom det foreligger objektive bevis på verdifall på bankens fordringer, føres dette som individuelle nedskrivninger.

Behandling av konstaterte tap

Ved mislighold over 90 dager, inntråd konkurs, avvikling eller akkord, blir engasjementet vurdert med hensyn til sikkerhet og betalingsevne for å få oversikt over bankens risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, behandles engasjementet normalt først som individuell nedskrivning. Engasjementet regnes som endelig tapt når konkurs eller akkord er stadfestet, tvangspant ikke har ført frem eller som følge av rettskraftig dom eller inngått avtale. Beregnet verdifall på engasjementet føres da som konstatert tap, eventuelle individuelle nedskrivninger føres til inntekt. Endelig konstaterte tap fjernes fra bankens låneportefølje og fra individuelle nedskrivninger da alle sikkerheter er realisert og det er konstatert at kunden ikke er søkegod.

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer skal skje i den utstrekning tapet er redusert og objektivt kan knyttes til en hendelse inntruffet etter nedskrivningstidspunktet.

Behandling av nedskrivninger på grupper av utlån

Nedskrivning på grupper av utlån vil si nedskrivning uten at det enkelte tapsengasjement er identifisert. Nedskrivningen er basert på objektive bevis for verdifall i bankens utlånsportefølje av lån som ikke er individuelt vurdert for nedskrivning. Risikoklassifiseringssystemet som er utviklet av for Eika-bankene danner grunnlag for gruppe-nedskrivninger. Prosentvise tap i den enkelte risikoklasse er basert på historiske tap i Eika-bankene. Andre forhold kan være makroøkonomiske forhold, verdifall på fast eiendom ved økte markedsrenter, svikt i betjeningsevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplasser.

Behandling av individuelle nedskrivninger på utlån

Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal foretas enkeltvis av alle utlån som anses som vesentlige. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og hvor nedskrivning er gjennomført medtas ikke i gruppevurdering av utlån. Banken fordeler sine utlån på PM – lån til personmarkedet og BM – lån til bedrifts-markedet.

Finansielle instrumenter

Finansielle derivater

Banken kan benytte seg av finansielle derivater for å kunne sikre eksponeringen mot renterisiko som oppstår gjennom bankens virksomhet. Det er ingen utestående derivatavtaler pr 31.12.2018.

Verdipapirer

Verdipapirbeholdningen spesifiseres og verddivurderes ved utløpet av hver regnskapsperiode (månedlig). Omløpsporteføljen og anleggsporføljen verddivurderes etter forskjellige regler og hver for seg. Se note 7 og 9.

Obligasjoner og sertifikater

Banken har obligasjoner definert som andre omløpsmidler. Disse er vurdert til den laveste verdi av anskaffelseskostnad og virkelig verdi. Obligasjonsbeholdningen er sammensatt i henhold til krav til avkastning og risiko og er en del av bankens likviditetsbuffer. Forvaltningen av obligasjonsporteføljen er satt ut til en profesjonell aktør, og forvalteren står også for verdifastsettelsen av virkelig verdi for de enkelte obligasjonene og sertifikatene. Det benyttes priser notert i markedet. Når noterte priser ikke foreligger beregnes virkelig verdi i spread-matrise utarbeidet av Verdipapirfondenes forening.

Aksjer og egenkapitalbevis

Aksjer og egenkapitalbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidler. Omløpsmidler vurderes til den laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Grunnlag for virkelig verdi for børsnoterte aksjer som er omløpsmidler, er børskurs på måletidspunktet. Grunnlag for virkelig verdi for ikke børsnoterte aksjer som er omløpsmidler eller anleggsmidler, er anskaffelseskost. Dersom virkelig verdi av aksjer klassifisert som anleggsmidler faller under anskaffelseskost, og verdifallet er vurdert ikke å være av forbigående karakter, nedskrives aksjene. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede.

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler vurderes i balansen til anskaffelseskostnad, fratrukket ordinære bedriftsøkonomiske avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Nedskrivninger foretas i den utstrekning gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi. det nedskrives til gjenvinnbart beløp. Sistnevnte er høyeste av salgsverdi og bruksverdi. Ordinære avskrivninger beregnes på grunnlag av eiendelens antatte økonomiske levetid og eventuell restverdi.

Immaterielle eiendeler

Banken har ved årsslutt utsatt skattefordel bokført som immatriell eiendel.

Pensjonforpliktelser og pensjonskostnader

Den nye AFP- ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosentsats av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingen kostnadsføres løpende, og ingen avsetning foretas i regnskapet. Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende år.

Skatt

Skatter kostnadsføres når de påløper og er knyttet til det regnskapsmessige resultat før skatt. Netto utsatt skatt/skattefordel er beregnet med 25 % på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller, som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet og nettoført. Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret og endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Eventuelle endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel vises som årets skattekostnad i resultatregnskapet sammen med betalbar skatt for inntektsåret. Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom rapporterte skattemessige og regnskapsmessige resultater som vil utlignes i fremtiden.

Omregningsregler for valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen pr 31.12.

Langsiktig gjeld

Obligasjonsgjeld blir oppført til nominelt beløp med justering av over- eller underkurs. Over-/underkursen inntektsføres eller kostnadsføres lineært som en justering til løpende renter over lånets løpetid. Evt. beholdning av egne obligasjoner kommer til fradrag på obligasjonsgjelden og presenteres på egen linje.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømmer fra operasjonell drift av banken er definert som løpende renter fra utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, netto inn- og utbetalinger fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt utbetalinger generert fra kostnader knyttet til bankens ordinære virksomhet. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner. I tillegg medtas kontantstrømmer knyttet til investeringer i driftsmidler og eiendommer. Finansieringsaktiviteter (funding) inneholder kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av obligasjonsgjeld og markedsinnlån.

Note 3 - Datterselskap og tilknyttede selskap

Eierinteresser i datterselskap (ikke konsoliderte) - anvendt kostmetoden

Selskapets navn	Kontor kommune	Selskaps kapital	Antall aksjer	Eier/stemme andel	Total EK	Resultat 2018	Bokført verdi
Grue Næringselskap AS	Grue	3.430	1.840	53,6 %	3.574	37	1.850
Sum morbanks investering i datterselskap							1.850

Note 4 - Finansiell risiko

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke skal kunne gjøre opp sine forpliktelser på forfall. Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kredittrammer. På denne måten eksponeres banken for likviditetsrisiko.

Banken har interne måltall for likviditet, som løpende fremlegges for styret. Banken tilstreber en innskuddsdekning på minimum 85 %, og dekningen utgjør ved årets utgang 87,08 % mot 91,62 % året før.

For å fylle dette likviditetsgapet funder banken seg også gjennom langsiktige innlån fra penge- og kapitalmarkedet. Forfallstrukturen fremgår i note 12 om gjeld. Kommiterte trekkrettigheter i DNB, kr 125 mill, er på kort sikt sentral i denne sammenheng, selv om rammene i liten grad har vært benyttet gjennom 2018.

Likviditetssituasjonen betraktes som god.

I tabellen nedenfor er benyttede kasse-/driftskreditter tatt med under kolonne 0-1 mndr. på linjen for utlån til kunder. Innskudd fra kunder er rapportert i kolonnen uten løpetid. Dette er i tråd med Finanstilsynets forskrift for slik rapportering.

Restløpetid for hovedposter i balansen

Post i balansen	Sum	Inntil 1 mnd	1mnd - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rest løpetid
Eiendeler:							
Kontanter og fordringer på sentralbanken	26.009						26.009
Utlån til og fordring på kredittinstitusjoner	54.423						54.423
Utlån til og fordring på kunder	2.279.480	11.757	4.248	28.464	121.242	2.065.766	48.003
Obligasjoner og sertifikater	354.205	15.997	42.045	58.076	238.088	0	
Øvrige eiendelsposter	112.947	4.621					108.326
Sum eiendelsposter	2.827.065	32.375	46.293	86.540	359.330	2.065.766	236.761
- herav utenlandsk valuta	510						510
Gjeld:							
Gjeld til kredittinstitusjoner	3.779	1.009					2.770
Innskudd og gjeld til kunder	1.984.951	10.579					1.974.372
Gjeld stiftet ved utsted. av verdipapirer	500.000			100.000	400.000		
Øvrig gjeld	16.636	2.036	881	10.082			3.638
Egenkapital	321.698						321.698
Sum gjeld og egenkapital	2.827.065	13.624	881	110.082	400.000	0	2.302.478
- herav utenlandsk valuta							
Netto likv. ekspon. på balansen	0	18.751	45.413	-23.542	-40.670	2.065.766	-2.065.717
- herav utenlandsk valuta	510	0	0	0	0	0	510

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at banken påføres tap på grunn av at motparten ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall. Se note 5 for informasjon om kredittrisiko i utlånsengasjement.

Kredittrisiko representerer det største risikoområdet for banken og vedrører alle fordringer på kunder som i hovedsak er utlån.

Også andre utstedte kreditter, garantier, rentebærende verdipapirer, innvilgede ikke benyttede kreditter er forbundet med kredittrisiko.

Motpartisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter innebærer også kredittrisiko.

Markedsrisiko

Markedsrisiko oppstår som følge av åpne posisjoner i rente-, valuta eller egenkapitalinstrumenter, og er nedenfor nærmere omtalt under renterisiko, valutarisiko samt prisiisiko. Risikoen er knyttet til resultatsvingninger som følge av endringer i markedspriser og kurser.

Renterisiko

Renterisiko oppstår som en følge av at bankens utlåns- og innlånsvirksomhet ikke har sammenfallende rentebinding. Dette betyr at når markedsrenten endrer seg, kan banken først foreta renteendring på sine balanseposter med utgangspunkt i regelverk og avtaler. En endring av markedsrentene vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet.

Banken har lav renterisikoeksponering. Banken har verken fastrentelån eller fastrenteinnskudd ved årets utgang. Netto renterisiko knyttet til utlånsvirksomheten betraktes som lav.

Beholdningen av obligasjoner har en gjennomsnittlig durasjon/varighet på 0,13. Dette gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på kr. 0,5 mill ved årets slutt.

Bankens renterisiko vurderes samlet som lav, og er godt innenfor den fastsatte ramme på 2,0 mill.

Tid frem til renteregulering for bankens eiendeler og forpliktelser fremgår av tabellen nedenfor.

Renteendringstidspunkt for hovedposter i balansen.

Post i balansen	Sum	Inntil 1 mnd	1mnd - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rente ekspon.
Eiendeler:							
Kontanter og fordringer på sentralbanken	26.009		19.047				6.962
Utlån til og fordring på kredittinstitusjoner	54.423		54.423				
Utlån til og fordring på kunder	2.279.480		2.279.480				
Obligasjoner og sertifikater	354.205	113.058	217.162	23.985	0	0	0
Øvrige eiendelsposter	112.947						112.947
Sum eiendelsposter	2.827.065	113.058	2.570.111	23.985	0	0	119.910
- herav utenlandsk valuta	510						510
Gjeld:							
Gjeld til kredittinstitusjoner	3.779		3.779				
Innskudd og gjeld til kunder	1.984.951		1.984.951				
Gjeld stiftet ved utsted. av verdipapirer	500.000		500.000	0			
Øvrig gjeld	16.636						16.636
Egenkapital	321.698						321.698
Sum gjeld og egenkapital	2.827.065	0	2.488.731	0	0	0	338.334
- herav utenlandsk valuta	0						
Netto rente eksp. på balansen	0	113.058	81.380	23.985	0	0	-218.424
- herav utenlandsk valuta	510	0	0	0	0	0	510

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tap som følge av endringer i valutakurser

Bankens balanseposter i utenlandsk valuta utgjøres av kassebeholdningen. Denne er omregnet til norske kroner basert på kursen ved årets utgang. Risiko for valutatap ansees å være uvesentlig.

Note 5 - Utlån

Beløpet som best representerer bankens maksimale eksponering for kredittrisiko overfor kunder (definert i note 4), uten å ta hensyn til sikkerhetsstillelser eller andre kredittforbedringer, er bokført verdi av netto utlån tillagt garantier og ikkebenyttede kreditttrammer.

Bankens maksimale eksponering for kredittrisiko	31.12.2018	31.12.2017
Brutto utlån	2.279.480	2.057.952
Nedskrivning på individuelle utlån	-2.073	-10.817
Nedskrivning på grupper av utlån	-3.515	-3.995
Netto utlån	2.273.892	2.043.140
Garantier	28.192	27.285
Ikke benyttede kreditttrammer	127.506	115.205
Maksimal eksponering for kredittrisiko	2.429.590	2.185.630

Sikkerheter

Banken benytter sikkerheter for å redusere kredittrisikoen. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, kontantdepot eller avtalt motregning. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være bygninger, boliger, driftsmidler og/eller varelager. Sikkerhetens verdi fastsettes til virkelig verdi med forhåndsbestemt %-fradrag avhengig av type sikkerhet. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges det i utgangspunktet til grunn en forutsetning om fortsatt drift, med unntak for de tilfeller der det allerede er foretatt en nedskrivning.

Virkelig verdi av sikkerhetene for utlån	2018	2017
Sum	2.277.407	2.047.135

Se tabell for misligholdte og tapsutsatte lån for informasjon om verdi av sikkerhetsstillelser for misligholdte og tapsutsatte lån.

Risikovurdering

Banken foretar risikoklassifisering av alle engasjementer som en integrert del av bankens kredittvurdering og saksgangsprosess. Banken benytter et risikoklassifiseringssystem for å overvåke kredittrisiko i bedrifts- og personmarkedsportføljen. Systemet er basert på en modell som avdekker forventet sannsynlighet for mislighold og tap. Overvåking skjer med bakgrunn i engasjementsstørrelse, risikoklasse og evt. mislighold. Systemet benytter 10 friske risikoklasser og 2 klasser for hhv. misligholdte engasjement og engasjement med individuelle tapsnedskrivninger (se tabell nedenfor). Antall klasser bidrar til at endringer (migrasjon) på kundenivå vil være synlig på et tidligst mulig tidspunkt. Modellen inneholder ikke vurderinger basert på sikkerhetsverdier og kundens risikoklasse er derfor en sammensetning av eksterne og interne data som gir kunden en sannsynlighetsvurdering av fremtidig mislighold (PD-verdi). Systemet bygger på en sammensetning av data for kundeadfærd (behaviour-modell), samt en modell for innhenting av generisk score. Risikoklassifiseringsmodellene er i 2018 indentisk med 2017.

Risikoklasse	Sannsynlighet for mislighold (prosent)		
		Fra og med	til
1 Lav		0,01	0,10
2 Lav		0,10	0,25
3 Lav		0,25	0,50
4 Middels		0,50	0,75
5 Middels		0,75	1,25
6 Middels		1,25	2,00
7 Middels		2,00	3,00
8 Høy		3,00	5,00
9 Høy		5,00	8,00
10 Høy		8,00	100,00
11 Misligholdt		Misligholdt	
12 Tapsutsatt		Tapsutsatt	

Basert på Grue Sparebanks risikoklassifiseringssystem, hvor risikoklasse 1 representerer lavest og klasse 12 høyest risiko.

Engasjement fordelt på risikogrupper 31.12.2018

Samlet		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individ. nedskriv.
Risikoklasse 1 - 3	lav	1.809.140	74,3 %	1.680.907	19.215	109.018	0
Risikoklasse 4 - 7	middels	470.872	19,3 %	448.092	8.406	14.375	0
Risikoklasse 8 - 10	høy	143.571	5,9 %	138.994	571	4.005	0
Risikoklasse 11	misligholdt	10.059	0,4 %	10.059	0	0	1.535
Risikoklasse 12	tapsutsatt	1.026	0,0 %	1.018	0	8	538
Mangelfullt klassifisert	lav	510	0,0 %	410	0	100	0
Sum		2.435.178	100,0 %	2.279.480	28.192	127.506	2.073

Personmarked		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individ. neskriv.
Risikoklasse 1 - 3	lav	1.608.492	77,8 %	1.505.117	17.460	85.914	0
Risikoklasse 4 - 7	middels	348.209	16,8 %	345.071	225	2.913	0
Risikoklasse 8 - 10	høy	106.331	5,1 %	106.158	10	163	0
Risikoklasse 11	misligholdt	4.207	0,2 %	4.207	-	-	0
Risikoklasse 12	tapsutsatt	0	0,0 %	-	-	-	0
Mangelfullt klassifisert	lav	409	0,0 %	409	-	-	0
Sum		2.067.647	100,0 %	1.960.962	17.695	88.990	0

Bedriftsmarked		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individ. neskriv.
Risikoklasse 1 - 3	lav	200.648	54,6 %	175.789	1.755	23.104	0
Risikoklasse 4 - 7	middels	122.664	33,4 %	103.021	8.181	11.462	0
Risikoklasse 8 - 10	høy	37.239	10,1 %	32.836	561	3.843	0
Risikoklasse 11	misligholdt	5.852	1,6 %	5.852	0	0	0
Risikoklasse 12	tapsutsatt	1.026	0,3 %	1.018	0	8	0
Mangelfullt klassifisert	lav	102	0,0 %	2	0	100	0
Sum		367.531	100,0 %	318.518	10.497	38.516	0

Engasjement fordelt på risikogrupper 31.12.2017

Samlet		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individ. neskriv.
Risikoklasse 1 - 3	lav	1.680.470	76,4 %	1.563.724	17.099	99.648	0
Risikoklasse 4 - 7	middels	348.430	15,8 %	329.178	7.940	11.312	0
Risikoklasse 8 - 10	høy	140.748	6,4 %	134.945	1.896	3.906	0
Risikoklasse 11	misligholdt	2.877	0,1 %	2.877	0	0	972
Risikoklasse 12	tapsutsatt	27.579	1,3 %	26.929	350	300	9.845
Mangelfullt klassifisert	lav	339	0,0 %	299	0	39	0
Sum		2.200.442	100,0 %	2.057.952	27.285	115.205	10.817

Personmarked		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individ. neskriv.
Risikoklasse 1 - 3	lav	1.481.426	82,4 %	1.391.123	15.623	74.681	0
Risikoklasse 4 - 7	middels	231.148	12,9 %	227.680	129	3.339	0
Risikoklasse 8 - 10	høy	82.301	4,6 %	82.105	10	186	0
Risikoklasse 11	misligholdt	2.483	0,1 %	2.483	0	0	772
Risikoklasse 12	tapsutsatt	0	0,0 %	0	0	0	0
Mangelfullt klassifisert	lav	276	0,0 %	271	0	5	0
Sum		1.797.634	100,0 %	1.703.661	15.762	78.211	772

Bedriftsmarked		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individ. neskriv.
Risikoklasse 1 - 3	lav	199.044	49,4 %	172.601	1.476	24.967	0
Risikoklasse 4 - 7	middels	117.282	29,1 %	101.497	7.812	7.973	0
Risikoklasse 8 - 10	høy	58.446	14,5 %	52.840	1.886	3.720	0
Risikoklasse 11	misligholdt	394	0,1 %	394	0	0	200
Risikoklasse 12	tapsutsatt	27.579	6,8 %	26.929	350	300	9.845
Mangelfullt klassifisert	lav	63	0,0 %	29	0	34	0
Sum		402.809	100,0 %	354.291	11.523	36.994	10.045

Engasjementer som er uklassifisert er medtatt under lav risiko.

Forventet årlig tapsnivå - forventet tap i forhold til renteinntekter

Banken tilstreber å vektlegge risiko ved prising av engasjementer slik at lån og kreditter med laveste rente har en tilsvarende lav risiko.

Overvåking av kredittrisiko og oppfølging av tapsutsatte engasjementer er av stor viktighet, og tillegges stor vekt. Kredittrisikoen overvåkes løpende gjennom analyser, misligholds-, restanse- og overtrekksrapportering.

Det vurderes at årlige tap ikke vil overstige 0,1 - 0,5 % av brutto utlån de nærmeste 3 år. Dette er basert på erfaring fra tidligere år, kjennskap til bankens lånekunder samt den løpende vurdering av utlånsmassen. Tapene forventes i det alt vesentlige å komme i grupper med høy risiko og forventes videre å ligge innenfor den samlede forventede renteinntekten for gruppen.

Bokført/virkelig verdi på utlån til kunder

Utlån og garantier verdsettes i tråd med "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier. Det er ikke grunner som skulle tilsi at virkelig verdi/markedspriser skulle avvike fra amortisert kost. Lån og garantier verdsettes til pålydende når renter og avdrag betjenes etter avtalen og det ellers ikke er objektive forhold som tilsier at engasjementet bør nedskrives.

Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall på enkelte utlån eller grupper av utlån, er lånene nedskrevet. Etter forskriften skal slike lån nedskrives med forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer, beregnet etter forventet levetid på lånet. Nedskrivning klassifiseres som tapskostnad, og renteinntekter resultatføres etter effektiv rentemetode.

Vår modell bygger på at hvis det foreligger objektive bevis for tap på utlån, gjøres det en totalvurdering av kundens betalingsevne, av den realsikkerhet som er stilt for lånet samt av sannsynligheten for tap. Det beregnede sannsynlige tap nedskrives som individuell nedskrivning på engasjementet. Nedskrivningen klassifiseres som tapskostnad.

De objektive bevis på at et utlån har verdifall baserer seg på observerte data banken har kjennskap til om følgende type hendelser:

Vesentlige finansielle problemer hos låntaker, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, opplåning for dekning av lånetermin, finansiell restrukturering, gjeldsforhandling og konkurs.

Utlån, garantier og ubenyttet kreditt fordelt på bransjer

2018	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Misli.holdte engasjem.	Tapsutsatte engasjem.	Individ. nedskriv.	Gruppevis nedskriv.
Personkunder	1.960.962	17.695	88.990	4.207	0	0	
Næringslivskunder	318.518	10.497	38.516	5.852	1.026	0	
Sum utlån og garantier	2.279.480	28.192	127.506	10.059	1.026	0	3.515
Primærnæringer	216.465	1.012	25.838	5.500	0	400	
Bygg og anlegg	12.102	803	2.901	0	41	38	
Eiendomsdrift, finansiell tj.yt.	20.555	0	0	0	0	0	
Varehandel, hotell og restaurantdrift	8.153	295	2.454	0	0	0	
Transport, post og telekommunikasjon	7.942	1.450	547	352	0	200	
Tjenesteytende virksomhet	13.560	953	3.557	0	0	0	
Industri og bergverk	32.685	5.909	3.108	0	985	500	
Finans	0	0	0	0	0	0	
Øvrige	7.055	76	110	0	0	0	
Sum næringskunder	318.518	10.497	38.516	5.852	1.026	1.138	

2017	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Misli.holdte engasjem.	Tapsutsatte engasjm.	Individ. nedskriv.	Gruppevis nedskriv.
Personkunder	1.703.661	15.762	78.211	2.483	0	772	
Næringslivskunder	354.291	11.523	36.994	394	27.579	10.045	
Sum utlån og garantier	2.057.952	27.285	115.205	2.877	27.579	10.817	7.073
Primærnæringer	226.178	1.278	25.517	0	26.595	9.345	
Bygg og anlegg	30.069	1.452	2.384	0	0	0	
Eiendomsdrift, finansiell tj.yt.	25.079	0	213	0	0	0	
Varehandel, hotell og restaurantdrift	10.509	220	2.387	0	0	0	
Transport, post og telekommunikasjon	9.892	1.704	1.888	0	0	0	
Tjenesteytende virksomhet	13.490	885	1.369	394	0	200	
Industri og bergverk	31.859	5.909	3.127	0	984	500	
Finans	0	0	0	0	0	0	
Øvrige	7.213	76	110	0	0	0	
Sum næringskunder	354.291	11.523	36.994	394	27.579	10.045	

Tap på utlån og garantier

	2018		2017	
	Tap på utlån	Tap på garantier	Tap på utlån	Tap på garantier
Årets tapskostnader				
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-8.744	0	-173	0
+ Periodens endring i gruppevis nedskrivninger	-480	0	-3.078	0
+ Perioden konstaterte tap hvor det tidl. år er foretatt individuell nedskrivning	9.345	0	8.726	0
+ Periodens konstaterte tap hvor det tidl. år ikke er foretatt individuell nedskrivning	6.055	0	1.884	0
- Renter på engasjement som er nedskrevet	-338	0	0	0
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-117	0	-427	0
= Periodens tapskostnad	5.721	0	6.932	0
			2018	2017
Renteinntekter som ikke er inntektsført.			0	0
Renter på engasjementer som er tapsutsatt utgjør			338	614

	2018		2017	
	Utlån til og fordring på kunder	Garanti ansvar	Utlån til og fordring på kunder	Garanti ansvar
Endringer i individuelle nedskrivninger				
Individuelle nedskrivninger 1.1.	10.817	0	10.991	0
Periodens konstaterte tap hvor tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-9.345	0	-8.726	0
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	5.819	0	0	0
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	412	0	9.345	0
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-5.630	0	-793	0
Individuelle nedskrivninger 31.12.	2.073	0	10.817	0
Endring i gruppevis nedskrivninger				
Nedskrivning på grupper av utlån 1.1.	3.923	72	6.878	195
+/- periodens nedskrivning på grupper av utlån	-456	-24	-2.956	-122
Nedskrivning på grupper av utlån 31.12.	3.467	48	3.923	72

De gruppevis nedskrivninger tar høyde for tap på engasjementer i bankens portefølje, som på balansetidspunktet ikke er identifisert som tapsutsatt. Nedskrivningen er basert på objektive bevis for verdifall i bankens låneportefølje ut fra bankens vurdering av risiko for manglende betalingsevne basert på en analyse av av risiko og historiske tapstall. Andre forhold kan være makroøkonomiske forhold, verdifall på fast eiendom ved økte markedsrenter, svikt i betjeningsevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplasser.

Misligholdte og tapsutsatte utlån	2018	2017	2016	2015	2014
Misligholdte utlån totalt	10.059	2.877	23.914	19.825	31.663
Individuelle nedskrivninger	-1.535	-972	-6.268	-9.163	-9.400
Netto misligholdte utlån	8.524	1.905	17.647	10.662	22.263
Øvrige tapsutsatte utlån totalt	1.026	27.579	7.102	11.267	8.592
Individuelle nedskrivninger	-538	-9.845	-4.723	-8.428	-5.650
Netto øvrige tapsutsatte utlån	488	17.734	2.379	2.839	2.942

Mislighold refererer seg til kunder som ikke har betalt termin på utlån innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndecket innen 90 dager etter at overtrekket oppstod.

Aldersfordeling av misligholdte og tapsutsatte utlån

	Over 3 tom 6 mnd	Over 6 mnd tom 12 mnd	Over 1 år	Sum mislig- holdte lån	Tapsutsatte lån	Sikkerhets- stillelser for mislig. lån	Sikkerhets- stillelser for tapsut. lån
31.12.2018							
Privatmarked	97	1.519	2.590	4.206	0	3.272	0
Bedriftsmarked	0	5.500	352	5.852	1.026	5.252	488
Sum	97	7.019	2.942	10.058	1.026	8.524	488
31.12.2017							
Privatmarked	9	479	1.995	2.483	0	1.711	0
Bedriftsmarked	0	0	394	394	27.579	194	17.734
Sum	9	479	2.389	2.877	27.579	1.905	17.734

Note 6 - Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler

Banken har ingen overtatte eiendeler pr. 31.12.2018

Type eiendel	2018	2017
Overtatt eiendel for videresalg	0	0

Note - 7 Obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende verdipapirer

Verdsettelse

Bankens beholdning av obligasjoner er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi/markedsverdi på balansetidspunktet. Hele beholdningen er klassifisert som omløpsmidler. Beregningen av virkelig verdi bygger på børskurs og/eller forvalters observerte markedsverdier, og alle papirene er i NOK.

Omløpsmidler	Risikovekt	Bokført verdi	Pålydende verdi	Kostpris	Markeds- verdi
Utstedt av det offentlige					
Norsk stat og andre 0-vektede	0%	40.000	40.000	40.000	40.158
Kommuner	20%	82.027	82.000	82.036	82.038
Sum		122.027	122.000	122.036	122.196
Utstedt av andre					
Bankobligasjoner	20%	64.179	64.000	64.318	64.224
Bankobligasjoner	50%	9.052	9.000	9.081	9.052
Bankobligasjoner - ansvarlig lån	100%	0	0	0	0
Kredittforetak - OMF	(1) 10%	158.948	159.000	159.024	160.009
Øvrige sektorer	100%	0	0	0	0
Sum		232.178	232.000	232.423	233.284
Sum sertifikater, obligasjoner mv		354.205	354.000	354.459	355.480
Akkumulert nedskrivning 1.1.2018				-28	
Årets netto nedskr/ reversert nedskr.				-227	
Bokført verdi				354.205	
Herav deponert som sikkerhet for lån i Norges Bank		129.893	130.000	129.969	130.802

(1) Banken har, gjennom rammeavtale med Eika Boligkreditt AS, forpliktet seg til å kjøpe nyutstedte OMF'er hvis EBK ikke kan innhente likviditet på annen måte. Likviditetsbehovet til EBK for de neste 12 mnd. er mindre enn enn EBK's likvide midler slik at Grue Sparebank ikke har noen likviditetsforpliktelse ovenfor EBK pr. 31.12.18. Gjennomsnittlig vektet eff. rente på obligasjonsbeholdning pr 31.12.2018 utgjør 1,29 % (31.12.2017: 1,06 %).

Note 8 - Ansvarlig lånekapital i andre foretak

Bokført som sertifikater og obligasjoner:	Pålydende	Bokført
	0	0

Note 9 - Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning

Verdsettelse

Aksjer klassifisert som handelsportefølje er vurdert til virkelig verdi på balansedagen. Aksjefond/rentefond klassifiseres som omløpsmiddel, og vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Aksjer klassifisert som anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, men nedskrives når virkelig verdi (markedsverdi) vurderes/observeres til å være lavere enn anskaffelseskost.

Spesifikasjon etter grupper:		Balansført verdi	Virkelig verdi	Anskaff. kost	
Omløpsmidler					
Handelsportefølje		0	0	0	
Øvrige omløpsmidler		44.595	44.595	44.595	
Anleggsmidler		49.732	76.743	49.732	
Sum omløpsmidler og anleggsmidler		94.327	121.338	94.327	
Handels- og omløpsportefølje					
Spesifikasjon	Antall	Resultatført verdiendr.	Balansført verdi	Virkelig verdi	Anskaff. Kost
		0	0	0	0
Sum handelsportefølje		0	0	0	0
Eika Sparebank	36.729	0	37.109	37.109	37.109
Eika Kreditt	7.188	0	7.486	7.486	7.486
Sum øvrige omløpsmidler		0	44.595	44.595	44.595
Akkumulert negativ verdiendring 31.12.2018		0			
Nedskr 1.1.2018		0			
Sum omløpsmidler		0	44.595	44.595	44.595
Anleggsmidler					
Spesifikasjon	Antall	Resultatført verdiedr.	Balansført verdi	Virkelig verdi	Anskaff. kost
Aksjer:					
SPAMAAS	120	0	12	12	12
Eika Gruppen AS	243.197	0	10.652	35.264	10.652
Eika Boligkreditt AS	8.584.931	0	36.141	36.141	36.141
Kvinesdal Sparebank	7.388	0	739	739	739
Skandinavisk Data Center AS, Danmark	2.136	0	952	952	952
Eika VBB AS	663		1.236	2.624	1.236
VN Norge AS	714		1	1.011	1
Nedskr 1.1.2018		0			
Sum anleggsmidler		0	49.732	76.743	49.732
Sum aksjer, andeler o.a. verdipapirer med variabel avkast.			94.327	121.338	94.327

Beholdningsendring gjennom året av verdipapirer som er anleggsmiddel

	1.1.2018	Nedskrivn	Reklass.	Tilgang	Avgang	31.12.2018
Anleggsaksjer	39.987	0	0	10.314	568	49.732

Note 10 - Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Faste eiendommer og øvrige varige driftsmidler balanseføres til anskaffelseskost og fratrekkes årlig ordinære avskrivninger. Ordinære avskrivninger tilsvarer en lineær avskrivning over det enkelte driftsmiddelets antatte levetid.

	Maskiner, inventar, transportmidler	Bankbygg, hytte, tomter	Sum
Anskaffelseskost 1.1.	4.847	35.461	40.307
Årets tilgang	133	2.742	2.875
Årets avgang	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.	4.979	38.203	43.182
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	3.737	20.739	24.476
Årets avskrivning	292	1.271	1.563
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	4.029	22.010	26.039
Bokført verdi pr. 31.12.	950	16.193	17.143
Avskrivningssatser	15 - 33 %	0 - 5 %	

Fast eiendom	Type	Geografisk beliggenhet	Areal m2	Herav utleide areal m2	Balanseført verdi 31.12
Eiendom 1	Bankbygg	Grue	3.200	1.300	14.512
Eiendom 2	Tomt	Grue	-	-	195
Eiendom 3	Hytte	Ringsaker	88	-	965
Leide lokaler (bygn.messige påkostn.)	Filial	Åsnes	-	-	521
Sum					16.193

Note 11 - Andre eiendeler

Andre eiendeler	2018	2017
Spesifisert på viktigste enkeltposter:		
Premiefond ved lukking av ytelsespensjonsordning	0	493
Øvrige interimskonti / kundefordringer	391	912
Sum andre eiendeler	391	1.405

Note 12 - Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	Gjennoms. rentesats	Valuta	2018	2017
Lån / innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	0,90%	NOK	2.770	2.692
Lån / innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0,10%	NOK	1.009	1.063
Sum gjeld til kredittinstitusjoner			3.779	3.756
Herav F-lån Norges Bank		NOK	0	0

Innskudd fra kredittinstitusjoner uten løpetid har flytende rente.

Innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid er Grue Sparebanks skattetrekkkonto (ansattes skattetrekk). Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad gjennom året i prosent av gjennomsnittlig gjeld til kredittinstitusjoner.

Innskudd fra og gjeld til kunder	Gjennoms. rentesats	Valuta	2018	2017
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		NOK	1.887.096	1.798.703
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		NOK	97.856	86.776
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	0,90%		1.984.951	1.885.479

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad gjennom året i prosent av gjennomsnittlig innskudd fra kunder. Det er ikke stillet sikkerhet for gjelden.

Lov om sikringsordninger for banker pålegger banken å være medlem av Bankenes Sikringsfond. Fondet plikter å dekke tap som en innskyter måtte få på innskudd i banken med inntil 2 mill. kroner av det samlede innskudd. Årlig innbetales en avgift til Bankenes Sikringsfond etter bestemmelser i Banksikringsloven. I 2017 og 2018 har banken betalt avgift med h.h.v. kr 1,25 mill og 1,4 mill.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Obligasjonslån	Opptatt år	Forfall	Nominell renter	Gj.snitt renter	Nominell verdi	Underkurs	Gjeld pr. 31.12
NO0010766801	2016	7.6.2019	Nib. + 118 bp	2,21%	100.000	0	100.000
NO0010809973	2017	9.11.2020	Nib. + 80 bp	1,78%	100.000	0	100.000
NO0010818297	2018	8.3.2021	Nib. + 70 bp	1,80%	100.000	0	100.000
NO0010831506	2018	6.9.2021	Nib. + 61 bp	1,76%	100.000	0	100.000
NO0010838949	2018	3.6.2022	Nib. + 82 bp	2,02%	100.000	0	100.000
					500.000	0	500.000

Lånet er i norske kroner, og det er ikke stillet sikkerhet for gjelden. Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året i prosent av vektet saldo på obligasjonslånet.

Annen gjeld	2018	2017
Spesifisert på viktigste enkeltposter:		
Bankremisser	159	139
Betalbar skatt	5.803	4.973
Leverandørgjeld og offentlig gjeld og avgifter	414	438
Betalingsystemer	2.663	1.991
Annen gjeld, herunder gaver	2.764	2.507
Sum annen gjeld	11.803	10.047

Note 13 - Endringer i egenkapitalen

	Bankens fond	Avsatt til gaver	Sum disponering
Egenkapital 1.1.	303.700		
Disponering av årets resultat	17.998	1.500	19.498
Egenkapital 31.12.	321.698		19.498

Resultatet etter skatt i % av forvaltningskapitalen er 0,78 % i 2018 mot 0,66 % i 2017. Egenkapitalen målt i % av forvaltningskapitalen er 11,38 % i 2018 mot 12,11 % i 2017

Note 14 - Kapitaldekning

Krav til kapitaldekning er en minimum ansvarlig kapital på 8% av et nærmere definert grunnlag. I tillegg har banken selv en prosess for å vurdere det samlede kapitalbehovet, dette bygger på bankens risikoprofil.

Ansvarlig kapital	2018	2017
Sparebankens fond	321.698	303.700
Fond for vurderingsforskjeller	0	0
Overfinansiert pensjonsforpliktelse, fratrukket utsatt skatt	0	0
Utsatt skattefordel og andre immaterielle eiendeler	0	0
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-19.536	-12.068
Kjernekapital / ren kjernekapital	302.162	291.631
Ansvarlig kapital	302.162	291.631

Spesifikasjon av bankens beregningsgrunnlag, kapitalkrav og kapitaldeknings-%

Eksponeringskategori / Beregningsgrunnlag risikotype	Beregningsgrunnlag Eiendeler		Beregningsgrunnlag Utenom balansen		Beregningsgrunnlag totalt	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Stater og sentralbanker	0	0	0	0	0	0
Lokale/reg. myndigheter	16.517	11.988	0	0	16.517	11.988
Offentlig eide foretak	0	0	0	0	0	0
Institusjoner	17.405	11.662	15	0	17.420	11.662
Foretak	42.954	68.848	5.563	-4.149	48.516	64.698
Pant i fast eiendom	996.048	892.507	29.811	26.440	1.025.860	918.947
Forfalte engasjementer	12.666	2.427	-600	0	12.066	2.427
Obligasjoner med fortrinnsrett	15.922	13.391	0	0	15.922	13.391
Institusjoner og foretak med kortsiktig kredittvurdering	10.886	11.135	0	0	10.886	11.135
Andeler i verdipapirfond	26.041	16.975	0	0	26.041	16.975
Egenkapitalposisjoner	30.196	28.526	4.625	4.625	34.821	33.151
Øvrige engasjementer	100.072	73.370	23.216	8.453	123.288	81.822
Kredittrisiko	1.268.707	1.130.829	62.630	35.368	1.331.337	1.166.198
Motparttrisiko					0	0
Operasjonell risiko					98.592	88.123
Sum alle risikoer					1.429.929	1.254.321
Kjernekapitaldekning / ren kjernekapitaldekning					21,13%	23,25%
Kapitaldekning					21,13%	23,25%

Note 15 - Poster utenom balansen

Betingede forpliktelser - garantier	2018	2017
Betalingsgarantier	10.394	10.583
Kontraktsgarantier	1.149	1.870
Lånegarantier Eika Boligkreditt AS	16.649	14.832
Garanti Bankenes Sikringsfond se note 15	0	0
Sum betingede forpliktelser	28.192	27.285

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i Eika Boligkreditt AS (EBK). EBK har som kriterie at lånet er innenfor 60 % av panteobjektet (bolig/hytte). Videre må det være avholdt takst av eiendommen, og taksten må ikke være eldre enn 6 måneder på det tidspunkt lånet opptas.

Bankens kunder har pr 31.12.18 lånegjeld på 784,4 mill. kroner hos EBK (pr. 31.12.17: 605,9 mill. kroner).

Garantibeløpet overfor EBK er todelt:

Tapsgaranti - dekker 80% av det tap som konstateres på hvert enkelt lån etter at pantesikkerheter er realisert. Tapsgarantien er begrenset til 1 % av den til enhver tid samlede låneportefølje i EBK, minimum kr 5,0 mill. kroner. Saksgaranti - Gjelder for hele lånebeløpet i perioden fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheter har oppnådd rettsvern.

EBK har også rett til å motregne eventuelle tap som ikke dekket av tapsgarantien i bankens provisjon i en periode på inntil 1 år etter at tapet oppstod.

Spesifikasjon av garantier til EBK	2018	2017
Tapsgaranti	7.834	6.012
Saksgaranti	8.815	8.820
Sum	16.649	14.832

Alle lån i EBK ligger innenfor 60 % av forsvarlig verdigrunnlag, dvs.godt sikrede boliglån. Restrisiko knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset. Banken har overtatt 2 misligholdte lån fra Eika BoligKreditt i 2018. Bankens utlån gjennom EBK gjelder i all vesentlighet nye lån eller refinansiering, og disse har i all vesentlighet ikke vært bokført på bankens balanse

Siden lån formidlet til EBK utelukkende er godt sikrede lån, forventer banken lav misligholdssannsynlighet samt at volumet på lån som tas tilbake til egen balanse ikke vil være vesentlig for bankens likviditet. Forutsatt 1 % mislighold i porteføljen, vil dette utgjøre 7,8 mill. kroner. Likviditetsrisikoen knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset

Banken har en likviditetsforpliktelse overfor EBK, der banken forplikter seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett (OMF-er) utstedt av EBK. Størrelsen på forpliktelsen er beregnet ut fra bankens andel av EBKs utlånsportefølje. Forpliktelsen til banken er EBKs likviditetsbehov for de kommende 12 måneder, beregnet ut fra forfall av obligasjoner i perioden med fradrag for EBKs egen likviditet på måletidspunktet. Forpliktelsen vil bli effektivert hvis EBK kommer i en situasjon der en emisjon av OMF-er må rettes mot eierbankene i Eika-Gruppen AS.

Forpliktelser	2018	2017
Bevilgede ikke diskonterte lån og ubenyttede rammekreditter	139.056	115.205
Sum forpliktelser utenom balansen	139.056	115.205

Eiendeler deponert som sikkerhet for F-lån i Norges Bank	Haircutverdi NB 2018	2018	2017
Obligasjoner - se note 7	123.743	129.893	128.763
Sum forpliktelser utenom balansen	123.743	129.893	128.763

Note 16 - Fordeling av inntekt på geografisk område

Inntektene fordeler seg i det alt vesentlige geografisk i samme forhold som den underliggende hovedstol:

	%	Sum	Brutto utlån	Garantier
Hedmark fylke	82,85%	1.911.949	1.900.674	11.275
Herav Grue kommune	36,21%	835.540	826.794	8.746
Landet for øvrig (*)	16,81%	387.927	371.010	16.917
Uttlandet	0,34%	7.796	7.796	0
Sum	100,00%	2.307.672	2.279.480	28.192

(*) Garantier under "Landet for øvrig" gjelder i det alt vesentlige Eika Boligkreditt AS.

Note 17 - Spes. av provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester

	2018	2017
Betalingsformidling	4.429	3.481
Verdipapiromsetning/ forvaltning	1.117	1.250
Forsikringsprovisjon	6.376	6.311
Provisjon Eika Boligkreditt AS	4.485	3.014
Andre provisjoner og gebyrer	1.965	1.084
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	18.373	15.140

Note 18 - Andre driftsinntekter

	2018	2017
Andre driftsinntekter	0	0
Sum andre driftsinntekter	0	0

Note 19 - Lønns- og administrasjonskostnader

	2018	2017
Lønn til ansatte	14.668	13.989
Honorar til styre og tillitsmenn	379	389
Pensjoner	1.362	1.393
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	2.582	2.475
Kurs, velferd, øvrige personalutgifter	907	505
EDB-kostnader	5.538	5.292
Markedsføring	1.684	1.518
Reiser, opplæring etc	124	284
Rekvisita	627	627
Honorarer eksterne tjenester	523	242
Telefon, porto	431	515
Sum Lønn og generelle administrasjonskostnader	28.825	27.229
Antall ansatte pr 31.12.	24	24
Gjennomsnittlig antall årsverk i året	23	22
	2018	2017
Årets kostnader knyttet til rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør	68	61

Lån til ansatte er gitt etter særskilte regler vedtatt av styret, og ytes til subsidiert rente. Maksimalt lån til ansatte med rentesubsidiering er kr. 1 mill. pr. ansatt. Beregnet rentesubsidiering, er differansen mellom lånerente og myndighetenes normrente, og blir fordelsbeskattet på den ansatte. Beløpet er ikke ført som kostnad i regnskapet, men rentesubsidieringen reduserer bankens renteinntekter tilsvarende.

Note 20 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser - antall ansatte

Antall ansatte ved årets slutt er 24 Det er for året totalt utført 23,0 årsverk. Obligatorisk tjenstepensjon (OTP) er pliktig. Bankens ordning tilfredsstiller kravene.

Fondsbaserte forpliktelser/sikrede ytelser

Fra og med år 2016 er alle ansatte tilsluttet innskuddsbasert pensjonsordning og den ytelsesbasert ordningen er avsluttet. Det er i 2018 resultatført premie til innskuddsordningen på kr. 1,2 mill.

Ny AFP - ytelsesbasert flerforetaksordning

NyAFP-ordning etablert med virkning fra 01.01.2011. Den nye ordningene, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonering, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år.

Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingene kostnadsføres løpende, og ingen avsetning foretas i regnskapet. Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende år.

Avtale med banksjef - ikke sikret forpliktelse

Banksjef har ingen spesiell ordning, og det foreligger ingen øvrige uforsikrede ytelsesbasert pensjonsordninger pr 31.12.2018.

Note 21 a - Ytelser til ledende personer

Banken benytter ikke aksjeverdibasert godtgjørelse.

Ledende ansatte og tillitsvalgte	2018	2017
Lønn og annen godtgjørelse til banksjef	1.119	1.164
Godtgjørelse til styrets medlemmer består av styrehonorar/møtegodtgjørelse:		
Hanne Rolsdorph (2018) / Wenche Engen (2017) Leder	76	78
Styrets øvrige medlemmer	236	258
Sum for styret	312	336
Godtgjørelse til medlemmer i generalforsamlingen og valgkomite	66	53
Banksjef har ingen spesiell ordning.		

Note 21 b - Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer mv.

	2018		2017	
	Lån	Garanti	Lån	Garanti
Ansatte				
Banksjef	1.000	0	1.000	0
Øvrige fast ansatte	24.554	0	23.203	0
Sum ansatte	25.554	0	24.203	0
Styret				
Hanne H. Rolsdorph Leder	1.675	0	1.453	0
Styrets øvrige medlemmer	10.400	0	4.742	0
Sum styret eks. ansattes representant	12.075	0	6.195	0
Til nærstående av samlet styre og banksjef	14.885	0	26.415	0
Generalforsamlingen (16 medlemmer):				
Erik Furulund Leder	0	0	0	0
Øvrige medlemmer av generalforsamlingen	6.905	0	6.365	0
Sum generalforsamlingen (*)	6.905	0	6.365	0

(*) Lån til 3 ansattrepr. inngår ovenfor i lån til øvrige ansatte. Vilkår for lån og garantier er gitt på standard vilkår og/eller generelle vilkår som gjelder alle ansatte.

Note 22 - Spesifikasjon av andre driftskostnader

	2018	2017
Kontingenter/ avgifter	380	436
Vedlikehold anleggsmidler	800	829
Revisjonshonorar inkl mva	271	260
Kostnader kredittopplysning og inkasso	310	339
Kostnader Eika Gruppen AS	5.820	5.874
Andre driftskostnader	1.302	1.077
Sum andre driftskostnader	8.882	8.815
Spesifikasjon av revisjonshonorar inkl mva:		
Lovpålagt revisjon	216	205
Skatterådgivning	25	25
Andre tjenester utenfor revisjon	30	30
Sum revisjon og bistand inkl mva	271	260

Note 23 - Skattekostnad

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/utsatt skattefordel.

Betalbar skatt:

Betalbar skatt utgjør 25 % av skattepliktig resultat samt 0,15 % formueskatt. Det skattepliktige resultat vil avvike fra det regnskapsmessige resultat gjennom permanente forskjeller og midlertidige forskjeller. Permanente forskjeller består av ikke fradragsberettigede kostnader og/eller ikke skattepliktige inntekter. Midlertidige forskjeller er forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige periodiseringer, som over tid vil utlignes.

Utsatt skatt/utsatt skattefordel:

Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier.

Den del av utsatt skattefordel som overstiger utsatt skatteforpliktelse skal balanseføres når det er sannsynlig at banken vil kunne nyttiggjøre seg fordelene gjennom fremtidige fradrag i skattepliktig inntekt. Skattesatsen baseres på 25 %.

Kostnaden i resultatregnskapet korrigeres for evt. avvik i fjorårets beregnede skatt og den endelig utlignede skatt.

Betalbar skatt er beregnet som følger:	2018	2017	
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	25.104	21.365	
Permanente forskjeller, inkl. fritaksmetoden	-4.977	-4.073	
Endringer i midlertidige forskjeller ekl. fremførbart underskudd	840	547	
Skattepliktig inntekt før anvendelse av fremførbart underskudd	20.967	17.839	
Inntektsskatt	5.242	4.460	
Formueskatt	561	514	
Betalbar skatt	5.803	4.973	
For mye (-)/for lite avsatt for i fjor	13	52	
Endring i utsatt skatt/ skattefordel	-210	-137	
Årets skattekostnad	5.606	4.889	
Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet som følger:	31.12.2018	31.12.2017	Endring
Positive (skatteøkende) midlertidige forskjeller			
Overfinansiert pensjonsforpliktelse	0	493	493
Sum positive forskjeller	0	493	493
Negative (skattereduserende) forskjeller som kan utlignes:			
Driftsmidler	-557	-343	-214
Nedskrivning verdipapirer	-254	-121	-133
Sum negative forskjeller	-811	-465	-347
Grunnlag (- utsatt skattefordel)/utsatt skatt	-811	28	840
Utsatt skatt/(- utsatt skattefordel) 25%	-203	7	210

Til generalforsamlingen i Grue Sparebank

RSM Norge AS

Filipstad Brygge 1, 0252 Oslo

Pb 1312 Vika, 0112 Oslo

NO 982 316 588 MVA

T +47 23 11 42 00

F +47 23 11 42 01

www.rsmnorge.no

Oslo, 31. januar 2019

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Grue Sparebanks årsregnskap som viser et overskudd på kr 19 497 913. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av bankens finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av banken slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og administrerende banksjef (ledelsen) er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til bankens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av bankens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om bankens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at banken ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Revisors beretning 2018 for Grue Sparebank

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av bankens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 31. januar 2019
RSM Norge AS

Johan Thulin Bringsverd
Statsautorisert revisor

GRUE *spare*BANK

Kirkenær

Postboks 93
Solørveien 1048
2261 Kirkenær
Telefon 62 94 91 00
Telefaks 62 94 91 01

Flisa

Kaffegata 9
2270 Flisa
Telefon 62 94 91 00
Telefaks 62 95 05 00

epost@gruesparebank.no
www.gruesparebank.no

GRUE
*spare*BANK

En alliansebank i eika.